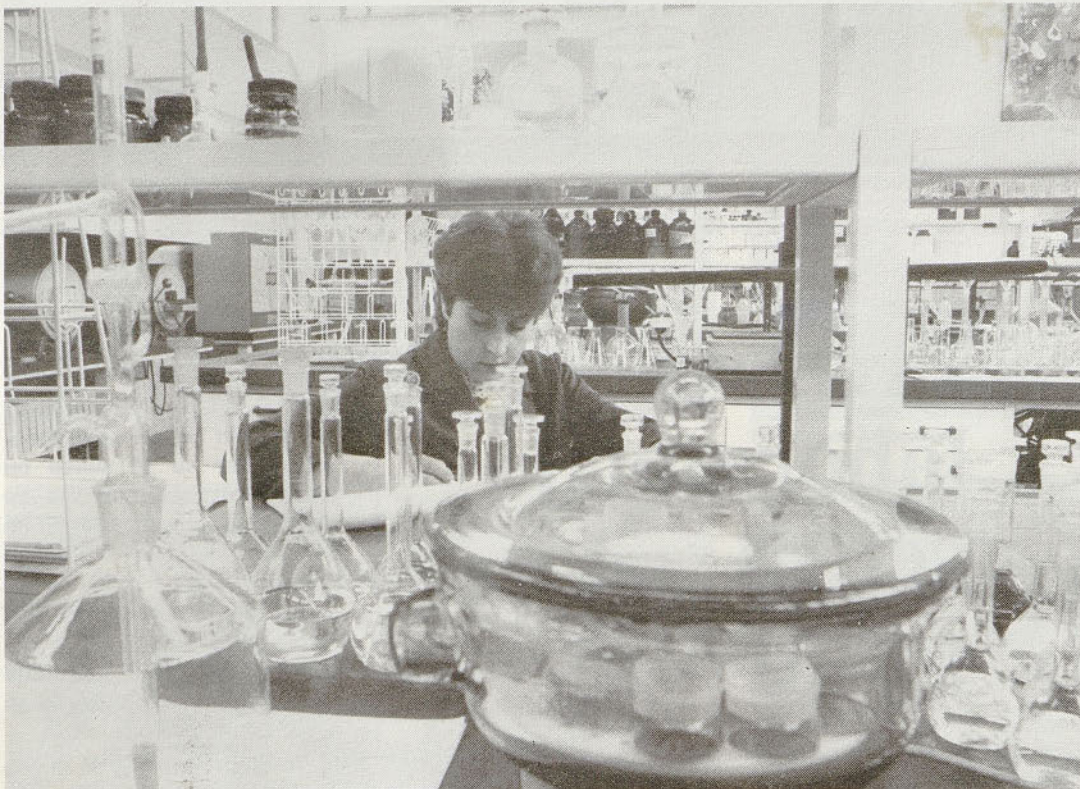

aluminij

Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Spremembe v organizaciji vplivale tudi na razporejanje delavcev

S sprejetjem mikroorganizacijskih sprememb v naši delovni organizaciji je bilo potrebno prerazporediti tudi vse delavce, ki so opravljali dela oziroma naloge, ki so se z novo organizacijo ukinila, združila ali preimenovala (oziroma prešifrirala), saj so spremembe organizacije zahtevale tudi drugačno razporeditev dela med delavci. Na novo je bilo razporejenih 1059 delavcev.

Pri razporejanju delavcev se je upoštevalo zakonsko

(Nadaljevanje na 2. strani)

Spremembe v organizaciji vplivale tudi na razporejanje delavcev

(Nadaljevanje s 1. strani)

določilo, da je lahko vsak delavec razporejen k vsakemu delu, ki odgovarja njegovi stopnji strokovne usposobljenosti. Predlagatelji razporeditev so bili vodje delovnih enot in služb, ki so poleg strokovne usposobljenosti upoštevali pri predlaganju tudi delavčevo dosedanje delovno uspešnost. Razporejal odbor za kadrovske splošne zadeve. Vsi delavci, ki so bili razporejeni za nedoločen čas, izpolnjujejo pogoje stopnje strokovne usposobljenosti kot jo zahteva razvid del oziroma nalog. Izjema so bili le starejši delavci, ki so starejši od 50 let (ženske 45) in imajo 30 let delovne dobe (ženske 25 let), ki so bili razporejeni v skladu s sklepom delavskega sveta. Na ta način je bilo razporejenih 27 delavcev iz delovne organizacije.

Med delavci, ki so dobili nov sklep o razporeditvi je od 1. 3. 1989 675 delavcev, ki se jim je spremenila osnovna ocenitev. Med njimi je 481 takšnih, ki prejema višji OD in 194 takšnih z nižjo osnovno ocenitvijo na novem delu.

Omenjene razporeditve praktično pomenijo prvi korak k ukinjanju monopola nad delovnim mestom v TGA, ko je bilo bistveno pridobiti si možnost razporeditve na čim boljše ocenjeno delo ne glede na izpolnjevanje pogoja strokovne usposobljenosti oziroma delovne uspešnosti na delu. Postopoma bomo tudi v praksi začeli uveljavljati takšno kadrovske politiko TGA, kjer bo osnova za razporeditev strokovna usposobljenost in delovna uspešnost na delu. Naša naloga je, da skupaj izdelamo kriterije merjenja delovne uspešnosti ter na ta način zmanjšamo subjektivni vpliv na minimum. Ze same razprave o pritožbah na razporeditve pa so pokazale, da če je potrebno tudi v TGA znamo točno ugotoviti, kdo je strokovno dobro usposobljen in delovno uspešen in kdo je takšen le na besedah!

B. Glazer

Ob otvoritvi laboratorija

Prenovljen laboratorij - velika pridobitev

Otvoritev

Skoraj neopazno za večino delavcev TGA, so nastali novi prostori DE Kontrole kvalitete. Nič posebnega se ni zgodilo. Dejavnost laboratorija se ni spremenila, obseg dela je ostal isti, kljub temu pa so bili delavci laboratorija zadovoljni, ker so se znašli na istem prostoru, kar jim bo olajšalo delo, prav tako pa bo več možnosti za strokovno delo.

Na osvritev, ki je bila prava mala slovesnost, so povabili tudi svoje nekdanje sodelavce - upokojenca, ki so se vabilu seveda odzvali.

Vodje delovne enote nisem dobila, ker je na dopustu, zato sem za nekaj besed poprosila njenega namestnika inženirja Cenčiča. Takole pravi:

"Preurejen laboratorij je seveda velika pridobitev. Mnogo lažje opravljamo svoje delo, saj smo združili vse štiri laboratorije - Inštrumentalnega, kemijskega, ekološkega in metalografskega."

Čeprav sem prišla zaradi preurejenega laboratorija, je pogovor takoj nanesel na problem pesticidov v pitni vodi. Ta čas, ko je časopis nastajal, je to, v začetku nedolžno onesnaženje, preraslo v pravo ekološko katastrofo, kar bo osrednja tema v naslednji številki našega Aluminija.

O prenovljenem laboratoriju pa dovolj zgovorno govorijo fotografije z otvoritve.

Presenečenje

Laboratorij

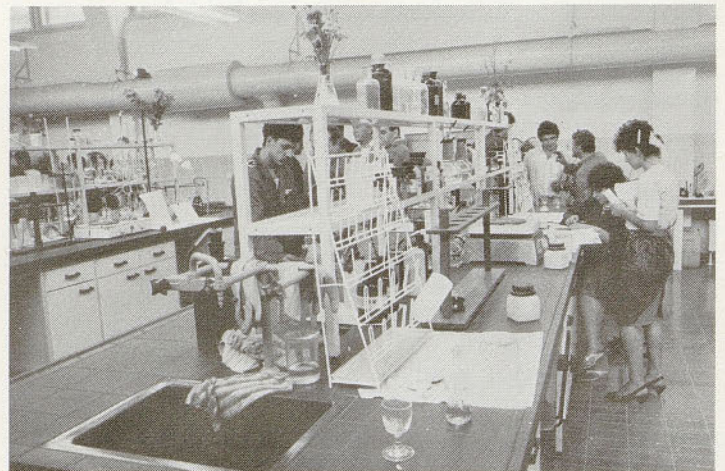
Upokojenci

Obnovljen laboratorij

Klepet z upokojenci

Priprava poročil

Struženje

Dvorišče

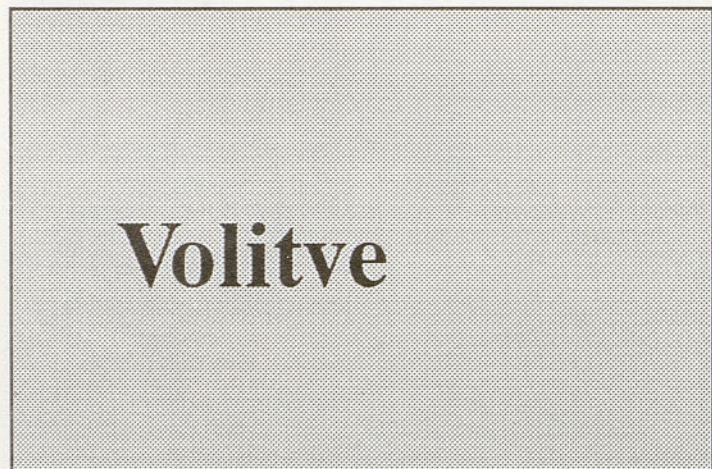
Zastave

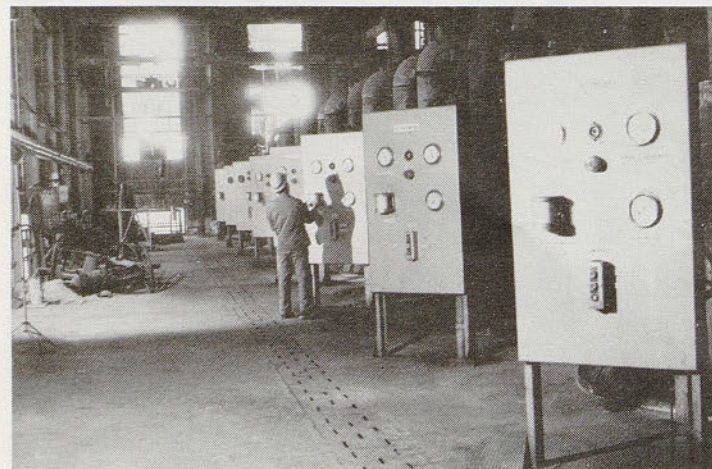
Godba

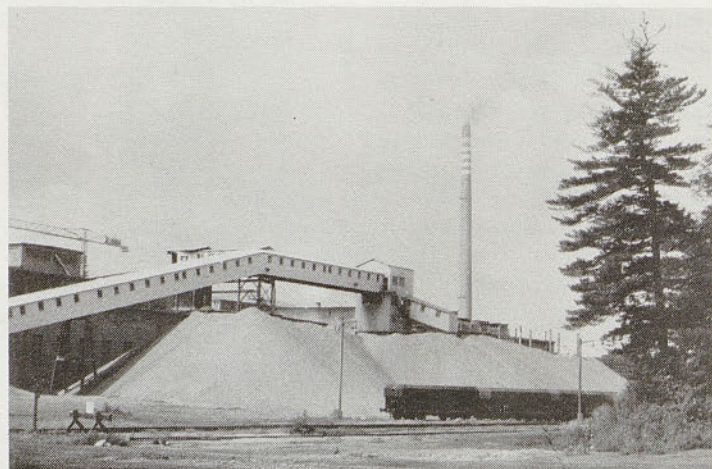
Volitve

Glasovanje

Popis instrumentov

Tovarniška razglednica

Kaj vse se je dogajalo v sindikatu TGA po letni seji konference

Predsedstvo konference je obravnavalo:

- Osnutek SaS, podalo pripombe, ki jih je delavski svet v večini upošteval, ostale pa bodo upoštevali pri izdelavi organizacijskih predpisov.

- Pripravili so novi pravilnik blagajne vzajemne pomoči (BVP), zbrali pripombe in ga na konferenci potrdili. Izvolili so novo vodstvo BVP, določili kriterije za delo in začeli delovati 1. aprila 1989. Prvi prosilci so posojila že prejeli.

- Redno se seznanjajo z zapisniki osnovnih organizacij DE, upoštevaajo njihove sklepe in predloge ter na osnovi njihovih pobud pripravljajo programe. Kontaktirajo z vodstvom DO in usklajujejo delo s strokovnimi službami.

Bilo je nekaj prodajnih akcij: moka, hladilniki in zamrzovalne skrinje ter pralni stroji. Druga akcija, ki jo je denarno podprla delovna organizacija, je bila zelo uspešna. Predsedstvo se je odločilo, da bo vodilo samo velike akcije, ki so zanimive za delavce, ne bodo pa se ukvarjali z drobnimi prodajami, še posebej, kjer je blago pokvarljivo in za kvaliteto ni garancije.

Predsedstvo KOOS neprenehoma vodi nadzor nad kom-

pletno porabo sredstev iz vseh virov ter vpliva na racionalno porabo. Zaradi inflacije zvišuje tiste osnove iz katerih izhajajo razne pomoči. Tako je v letu 1989 že večkrat zvišalo osnove iz združenih sredstev članarine in so trenutno take:

- darilo za upokojenca 150.000 din + 50.000 din dotacije, skupaj 200.000 din

- bon za BO 50.000 din, za porodniško enkrat 200.000 din

- venec 150.000 din

Dvignili so tudi osnove članarine tovariške samopomoči iz 500 na 1000 din in še enkrat iz 1000 na 3000 din, s tem pa so bili dani pogoji za dvig osnovov 7. členu pravilnika in sicer:

a. 1000.000 din

b. 500.000 din,

c. 500.000 din,

d. 200.000 din,

e. 200.000 din,

f. 200.000 din,

g. 500.000 din in

h. 200.000 din.

Socialna služba je skupaj z obratno ambulanto pripravila nekaj predlogov za pomoči delavcem zaradi velikih stroškov zdravljenja ali izrednih socialnih razmer. Podane pa so bile tudi pobude iz delovnih sre-

din, tako da je bilo podeljenih več denarnih pomoči iz sredstev izrednih prihodkov in združenih sredstev članarine.

Predsedstvo je obravnavalo sindikalno listo in naredilo primerjave osebnih dohodkov ter zahtevalo od strokovnih služb uskladitve postavk.

Predsedstvo KOOS ves čas spremlja rast življenjskih stroškov in na osnovi pobud iz osnovnih organizacij sindikata daje predloge vodstvu DO za dvig osebnih dohodkov, regresne cene počitniških domov, realizacijo stanovanjskih posojil, regres za letni dopust...

Predsedstvo KOOS je po sprejetju rokovnika za usklajevanje statuta podjetja imenovalo komisijo, ki bo v roku pripravila pripombe.

Predsedstvo se je seznanilo tudi z zakonom o podjetjih in vlogo sindikata v njem.

Seznanilo se je s tezami o prenovi sindikata in je bilo mnenja, da je v njih zajeto vse bistveno, da na njih nima dodatnih pripomb, je pa mnenja, da je vloga sindikata še vedno zelo široko zastavljena, saj je za delavca najvažnejša kategorija osebni dohodek, iz katerega izhajajo vse ostale življenjske potrebe.

Predsedstvo je bilo organizator več prireditev:

Tovarniški piknik, novoletna čestitka, 8. marec, 1. maj, 4. tradicionalni PIKNIK za vse delavce TGA.

Predsedstvo se je seznanil z novimi predlogi o razdelitvi sindikalne članarine in se z njimi ne strinja in predlaga varianto:

50% OOS in 45% od OOS navzgor. O članarini naj odloča članstvo, ki se ne strinja, da prihaja razdelitev z vrha.

Predsedstvo se je seznanilo s predlogom nove organiziranosti v OS ZSS Ptuj in se odločilo, da podpre sedanjo organiziranost.

V okviru SOZD Unial so se tri ekipe TGA udeležile SAL 1989 v Mostarju, kjer so dosegli dobre rezultate, saj so zasedle dve drugi mesti in eno četrto. Udeležili so se tudi nekaj okroglih miz, kjer so izmenjali mnenja o organiziranosti skrbi za invalide in krvodajalce ter o prenovi sindikata. Ugotovili smo, da aluminijaska industrija v Jugoslaviji trenutno dela dobro in v njej ni večjih problemov.

Na športnem področju se odvijajo dogodki skozi vse leto. Zaželjena je večja udeležba, da se izkosti vse dane možnosti.

10. junija je bilo športno srečanje z delovno organizacijo IMPOL.

Še veliko točk v dnevnih redih je ostalo skritih, saj ni naš namen, da se ukvarjamo sami s seboj. Namen sindikalnega dela je dosežen, ko ni več veliko odprtih problemov, pomanjkanje pobud pa nam kaže, da so delavci trenutno še kar zadovoljni s svojo delovno organizacijo.

Gliničarji

Pogovarjali smo se o aktivnosti sindikata doslej in kakšna bo njegova vloga po novem - torej o prenovi sindikata. Predsednik našega sindikata mi je ponudil bilten ptujskih sindikatov, v katerem piše vse tisto, o čemer je razmišljal in kar so tudi njegova stališča.

Objavljamo pa tudi razmišljanja našega delavca Mirana Rodvajna.

O prenovi sindikata

Ko govorimo o prenovi sindikatov delavcev dejavnosti in zveze sindikatov (v nadaljnjem besedilu: sindikat), moramo izhajati iz delovanja sindikata danes, da bomo lahko postavili temelje sindikalnega delovanja za jutri v novih pogojih delovanja tržnih zakonitosti in v novih zahtevah svojega članstva.

Kako je z delovanjem sindikata danes?

Ustavna in zakonska določila omogočajo sindikatu določene aktivnosti, ki jih doslej sindikat ni znal ali ni mogel v celoti uveljaviti. Ocena bi morala pokazati, kdo je kriv, da sindikat ni izrabil vseh svojih možnosti in zakaj jih ni izrabil. Brez ocene, ki bo natančno analizirala položaj in vlogo sindikata, ni možna uspešna prenova, brez tega bo prenova le še en zbir stališč na papirju brez življenja v praksi in brez konkretnih rezultatov. V prenavo je torej potrebno vtakati strokovnost, izkušnje - pa ne le svoje, temveč sindikata, pri tem ne odkrivati že znanih resnic in spoznanj, temveč na njih graditi naprej in zastaviti akcijo v smislu spremembe mišljenja, izobraževanja za sindikalno delo.

Funkcija sindikata

1. Organizacija Zveze sindikatov Jugoslavije in Zveze sindikatov Slovenije mora postati avtonomna in usmerjena k sindikalno organiziranim delavcem - članom sindikata. Člani sindikata so različnih idejnih, verskih in drugih opredelitev, zato ima sindikat tudi svoj program - neodvisen od garkoli.

2. Priprava in izvajanje samostojnega programa dela izhaja iz uresničevanja nove naloge sindikata, ki jo opredeljuje geslo: - SAMOSTOJEN SINDIKAT PO MERI DELAVCA.

3. Neodvisnost sindikata od skupščinskih, samoupravnih in političnih organov ter poslovnih struktur in izvršnih svetov.

4. Sindikat ni transmisija - ne drugim družbenopolitičnim organizacijam, strankam ali zvezam, ne organom oblasti in ni podaljšana roka poslovnih struktur v podjetjih ali izvršnih svetov v občinah in republikah.

5. Odgovornost sindikata je opredeljena samo kot odgovornost do svojega članstva v smislu ocene izvajanja dogovorjenih in sprejetih programov.

6. Sindikat dela in se dograjuje v sistemu, to je - v samoupravni socialistični ureditvi.

7. V smislu dograjevanja sistema in rešitev, političnih in pravnih mora sindikat postati v

večji meri pobudnik političnih osnov in zakonskih rešitev.

8. Prizadevanje za demokracijo in politični pluralizem, za neposredne volitve, kjer bo samoupraven boj programov in kadrov, torej med več ponujenimi rešitvami.

9. Zveza sindikatov Jugoslavije, zveze republik in pokrajin morajo postati resnične zveze in to sindikatov delavcev dejavnosti, ti pa samostojni na svojih področjih posebnosti dejavnosti - tako znotraj sindikata kot navzven. Skupne naloge pa naj ostanejo kot skupno delo sindikatov delavcev dejavnosti in zveze sindikatov. Predsedniki republiških odborov sindikatov delavcev dejavnosti morajo zaradi tega svojo funkcijo opravljati poklicno.

10. Člani sindikata se ne moremo odpovedati zgodovinskih pridobitvam, ki so jih izbojevali sindikati kot organizacija delavskega razreda, te so:

a) zboljšanje in zavarovanje ekonomskih in socialnih koristi, trajanje delovne dobe in delovnega tednika (čas dela), pogoji in varnost pri delu, zdravstvena zaščita in pokojninsko zavarovanje, porodniški dopust, za nekatere benifikacija delovne dobe, letni dopust, omejitev nočnega dela, uveljavitev konvencije za ta vprašanja in še vrsto drugih.

b) vlogo sindikata v samoupravljanju postaviti tako, da bodo zahteve sindikata obvezno obravnavane tako v organih

podjetij kot v skupščinskih in izvršnih organih družbenopolitičnih skupnosti, ki tudi nimajo pravice blokirati dela znotraj sindikata. Na tem področju moramo postati samostojni. Zahtevati, da smo seznanjeni o pogojih in rezultatih dela, o ciljnih razvojnih planov in poudarjamo odgovornost za njihovo neizvedbo. Bodimo prisotni pri sprejemanju in dopolnjevanju statutih podjetij, vendar pa brez pogoja obvezne uskladitve. Da imamo pravico do stavke in da se izvajajo kriteriji o ekonomskih in tehnoloških viških zaposlenih. Ne smemo dovoliti izkoriščanja človeka po človeku. Sindikat mora postati nosilec zavesti in boja za delavčeve pravice.

11. Uveljaviti se mora vse, kar koristi boljšemu družbenemu in socialnemu položaju zaposlenih delavcev ter boljšim delovnim in življenjskim pogojem, kar pripomore k večjemu dohodku, dobičku, napredku in k izhodu iz krize - pa čeprav nam bo šlo nekaj časa slabo.

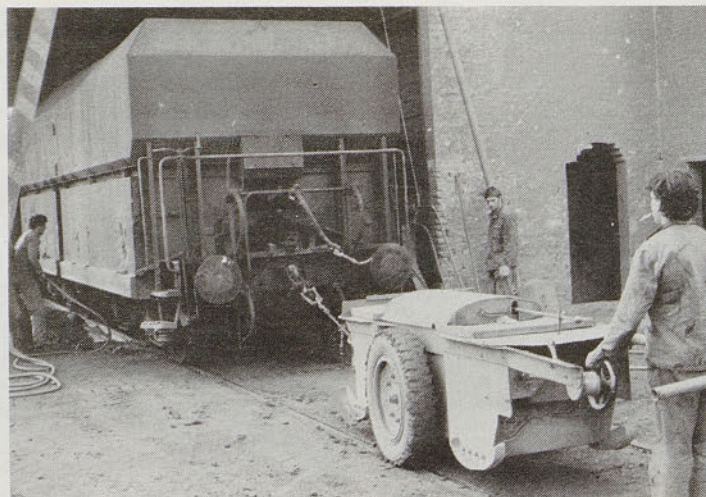
12. Opredeliti druge klasične naloge zunaj in znotraj sindikalne organizacije: medrepubliško in mednarodno sindikalno sodelovanje, odnos do drugih družbenopolitičnih organizacij, vzajemna in solidarnostna pomoč članom sindikata, kulture, šport in letni oddih delavcev, pozornost do bolnih tovarišev in upokojenih članov sindikata, prodajne zadrage, preskrba itd.

Socialno področje

1. Le delo, uspešnost, dohodek, dobiček naj bo osnova za primerno socialno varnost in prejemanje takih osebnih dohodkov, ki zagotavljajo primerno kakovost življenja (to pa je več kot najnižji osebni dohodek). Zaradi tega mora sindikat postaviti ekonomsko ceno dela, ki mora postati element planiranja in dogovarjanja v tržnem načinu gospodarjenja.

2. Pri oceni uspešnosti poslovanja podjetja naj postane najvažnejši element - cena dela in najnižji osebni dohodek - kot element socialne varnosti.

Premikanje

Rezervirano za sindikat

3. Sindikat si mora prizadevati za prenehanje veljavnosti družbenih dogovorov v republikah in Jugoslaviji in jih nadomestiti s kolektivnimi pogodbami po dejavnostih, ki bodo zajemale vse delavce v družbenih, mešanih in zasebnih podjetjih. Socialna varnost naj bo zajeta v kolektivnih pogodbah.

4. Sindikalna varnost naj se ureja prek socialnih služb in ustanov tega področja, sindikat pa le v primerih medsebojne solidarnosti in pomoči.

5. Boj za ekonomsko socialno varnost delavcev naj bo v zahtevi sindikata za realno ceno dela za vse kategorije zaposlenih delavcev. Ta ne more biti nižja od najnižjega osebnega dohodka. To naj se povečuje z uspešnostjo posameznika, podjetja, ustanove. Ta strošek mora postati strošek proizvodnje, ki se planira in vkalkulira. Te osnove mora vsebovati tudi kolektivna pogodba in sindikalna lista. Ne sme se dopustiti znižanje cene dela zaradi slabega trženja!

Sindikat in delovna razmerja

1. Sindikat se zaveda negotovosti delovnega mesta v gospodarski reformi in pogojih tržnega gospodarstva.

2. Ekonomski in tehnološki viški delavcev je spremljajoč pojav delovanja trga, vendar pa moramo za izvrševanje nalog s tega področja izdelati objektivna merila za določanje viškov in

omogočiti konkurenco pri delovnih mestih.

3. Pri izvajanju razvojne politike je nujno pripraviti socialne programe, te naj pripravi država ne pa sindikat, in so element kolektivne pogodbe.

4. Socialna zaščita delavca temelji na delu in iz dela, sindikat pa naj gradi solidarnost med delavci in delavskim razredom.

5. Brez soglasja sindikata ne more biti sprejeta zakonodaja s področja delovnih razmerij.

Sindikalni kadri in izobraževanje

1. Sindikat mora uveljavljati uspešne sindikalne kadre v javnosti tudi z navajanjem uspešnih potez, rešitev in pobud ter jim dajati podporo pri kadrovanju v podjetjih, politiki in sistemu.

2. Mandati nosilcev funkcij naj dopuščajo možnosti trajanja mandata dalj časa, vendar mora o tem odločati članstvo v osnovnih sindikalnih organizacijah. Sindikalni kadri na občinskih, republiških in zveznih nivojih pa lahko izhajajo le iz lastnega sindikata in to najsposobnejši, prekaljeni, izbrani na tajnih volitvah. Osnova mora biti sposobnost in pripravljenost delati v sindikatu oziroma za sindikalno članstvo.

3. Vodilnim ali operativnim sindikalnim delavcem v osnovnih sindikalnih organizacijah in konferencah se mora omogočiti izvajanje sindikalnih vlog v rednem delovnem času, zaradi

Praznjenje vagona z boksitom

tega pa ne smejo biti prikrajšani pri osebnem dohodku.

4. Izobraževanje sindikalnih kadrov in članstva mora v bodoče postati prednostna naloga sindikalnega dela, zaradi razumevanja in izvajanja samostojne sindikalne politike in za uveljavljanje interesov sindikalnega članstva.

5. Podjetja morajo omogočiti usposabljanje predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij in konference ter drugih odgovornih nosilcev sindikalnih funkcij v sindikalnih šolah občinskega in republiškega sveta ZSS.

6. Ob vsakih volitvah v nova sindikalna vodstva in organe po potrebi izvršiti kadrovske prenovalne na vseh nivojih sindikalne organiziranosti.

Metoda dela

1. Sindikat bo deloval v obstoječem sistemu dogovarjanja s svojimi predlogi, alternativami in izhodišči kot pobudnik delavskih interesov in glede na vsebino in okoliščine skladno s programom, statutom, interesi in upravičenimi zahtevami sindikalno organiziranih delavcev.

2. Sindikat bo zavzel pogajalsko vlogo do državnega sistema, bo torej enakopraven partner državi, samoupravnim in poslovnim organom.

3. Sindikat bo pripravljati zastopal praviloma svoje predloge, bo pa konstruktivni element v predlogih drugih. S svo-

jimi stališči, predlogi in zahtevami bo seznanjal članstvo in javnost, tako bo stalno prisoten v celotnem sistemu obveščanja.

Sindikat v sistemu - državi

1. Sindikat je avtonomen nosilec svojih predlogov.

2. Sindikat je pobudnik dogovarjanja v konstruktivni celoti.

3. Sindikat v vlogi protesta, če ne bodo upoštevana njegova stališča.

4. Pravice delavca, mora zagotavljati kolektivna pogodba in to za vse zaposlene. Če se te in druge pravice ne uresničujejo, ima sindikat orožje, s katerim bo to dosegel in sicer: obravnava sindikalnih zahtev v samoupravnih in skupščinskih organih in izvršnih svetih in poslovnih organih ter pogajanja z njimi: opozorilo oziroma grožnja s stavko, prisila kot opozorilna ali posamezna stavka, stavka dejavnosti ali širše. Sindikat se na ta način uveljavlja v vlogi organizatorja stavke.

Sindikat in zaščita delavcev

1. Delovanje pravne službe pri občinskih svetih sindikatov, ki ji zagotavlja vsestransko strokovno pomoč služba pravne pomoči pri svetu sindikatov Slovenije.

2. Zastopanje članov sindikata v postopku - bodisi v podjetju ali pri drugih pristojnih organih.

Počitek

Moji pogledi na prenavo sindikata

Živimo v času zaostrenih ekonomskih in političnih razmer tako v svetu kot doma. To nam narekuje, da v bitki za uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije nenehno spremljamo pogoje in rezultate gospodarjenja v temeljnih organizacijah in v drugih oblikah samoupravne organiziranosti, da dajemo pobude in predloge za sprotno odpravljanje vzrokov, ki delavce ovirajo pri doseganju planskih nalog in ciljev, ter da sprožamo vprašanja odgovornosti, kadar se ti cilji ne uresničujejo.

Doseganje načrtovanih ciljev pomeni, da moramo delavce spodbuditi k čim večji produktivnosti dela, boljši tehnologiji, smotrni uporabi delovnega časa, boljšemu odnosu do dela in delovnih disciplin, prav tako pa tudi k smotrnejšemu izkoriščanju surovin in reprodukcijskih materialov, vsem vrstam varčevanja in jih navajati k čim učinkovitejšemu gospodarjenju. Le tako bodo delavci postali subjekt odločanja o pogojih in rezultatih svojega dela.

V procesu opiranja na lastne sile moramo biti sindikati tista politična sila in moč, ki bo sposobna zavračati in se upirati vsem pojavom malodušja in apatije. Zato se mora med delavci krepiti tovarštvo, sodelovanje in samoupravna zavest o lastnih delovnih in ustvarjalnih silah.

Poudariti moram, da ima sindikat kot družbenopolitična organizacija delavcev, še vrsto nalog, ki formalno še niso opredeljene, niso pa zaradi tega nič manj pomembne. To so naloge, ki jih narekuje vsakdanje življenje in z njim povezani problemi. Slaba in neustrezna je namreč aktivnost tistega sindikata, ki bi iskal podlago za svoje delo le v posameznih zakonih, družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih. Sindikat mora biti živa sila, ki nenehno deluje med množico s spodbudami in predlogi, sila, ki je nenehno in povsod navzoča pri razreševanju problemov delavcev, ki ščiti njihove družbenoekonomske interese in zavestno deluje v smeri nenehne krepitve in razvoja našega družbenopolitičnega sistema socialističnega samoupravljanja. Naj postane samostojna in neodvisna organizacija delavcev, vendar se naj ne odpoveduje svojemu vplivu na politični sistem socialističnega samoupravljanja.

Smatram, da je potrebno skržiti doslej preširoko in zato morda tudi premalo učinkovito delovanje sindikata. Usmeriti se predvsem na tista področja, na katerih mora sindikat uveljaviti in uveljavljati interese svojega članstva. Težiti moramo k nujni preobrazbi gospodarstva in v smeri demokracije. Vse sile je potrebno zastaviti za uveljavitev izboljšanja delovnih in življenjskih razmer delavcev, socialno varnost, viškov delavcev, varstvu pravic delavcev ter socialno in gmotno varnost ogroženih slojev delavcev in zaščita stavkajočih. V tej smeri je treba podkrepiti pobude v naslednjih točkah:

- Delavec naj bo upravljalec družbenega kapitala in nosilec politične oblasti,
- bolj humana prihodnost delavcev in večja gospodarska učinkovitost,
- večja naj bo gmotna vrednost delavcev in prehod na tržno gospodarstvo,
- sindikat naj bo samostojen in neodvisen od družbe, političnih in poslovnih organov,
- potrebno je poenostaviti delovanje sindikata, spremeniti način volitev (volitve naj bodo tajne z več kandidati za posamezne funkcije),
- funkcije na višjem nivoju naj bi trajale tako dolgo dokler je nosilec funkcije aktiven v osnovni organizaciji,
- profesionalizacija predsednikov izvršnega odbora ali konference na nivoju delovne organizacije oziroma podjetja,
- sindikat lahko sodeluje v socialistični zvezi samo takrat, kadar se stališča ujemajo,
- avtonomnost na vseh nivojih,
- zaščita sindikalnega funkcionarja.

V sindikat se vključujemo na podlagi svojih interesov svobodno in prostovoljno - ne glede na politično in svetovno-nazorsko pripadnost. Potrebujemo pa takšen sindikat, ki nam bo ob poštenem delu zagotovil tudi socialno varnost in upanje na boljši jutri.

Miran Rodvajn

Plazovi

Posledica hudournika

Disciplinski ukrepi

1. Anton Nahberger, mat. št. 5636, dne 7. 3. 1989 hotel odtujiti iz DO 1 kom. pleskarski čopič in 12 kom. grafitnih svinčnikov, izrečen ukrep - opomin.

2. Miroslav Kmetec, mat. št. 7946, dne 17. 2. 1989 polival aluminij pri jedilnici elektrolize A, izrečen ukrep - opomin.

3. Milan Milošič, mat. št. 7747, dne 3. 2. 1989 bil v vinjenem stanju, izrečen ukrep - javni opomin.

4. Stanko Munda, mat. št. 5149, dne 14. 2. 1989 ni v popoldanski izmeni očistil glinice in kriolita iz plošč in rešetk, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 2% povprečnega neto OD izplačanega v januarju, februarju in marcu, ki traja en mesec.

5. Martin Lazar, mat. št. 4981, dne 15. 2. 1989 ni očistil rešetk in plošč na grupi A2 - 600 vrsta, B stran, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 2% povprečnega neto OD, izplačanega v januarju, februarju in marcu, ki traja en mesec.

6. Anton Mernik, mat. št. 2529, dne 2. 3. 1989 hotel odtujiti iz DO razni material, izrečen ukrep - prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12. mesecev.

7. Boris Kralj, mat. št. 7855, dne 19. 12. 1988 fizično napadel delavca Franca Rožmarina, izrečen ukrep - prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3. mesecev.

8. Jože Perša, mat. št. 6875, dne 20. 2. 1989 odložil kovinsko palico na komandno omaro pri čemer se je ustavil prebiralni trak, izrečen ukrep - opomin.

9. Viktor Bukvič, mat. št. 7692, dne 16. 2. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep - javni opomin.

10. Branko Bedenik, mat. št. 5132, dne 6. 2. 1989 v popoldanski izmeni je med 19. in 20. uro na grupi peči 537-548 gorel anodni efekt 9 minut, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% neto OD izplačanega

v januarju, februarju in marcu, ki traja 3 mesece.

11. Stanko Prelog, mat. št. 6326, dne 19. 2. 1989 zamudil na delo, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 4% povprečnega neto OD izplačanega v mesecu januarju, februarju in marcu, ki traja 1 mesec.

12. Janez Kosi, mat. št. 7179, dne 4. 2. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep - opomin.

13. Franc Brenčič, mat. št. 7762, dne 28. 12. 1988 prišlo do preobremenitve črpalke, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 3% povprečnega neto OD izplačanega v mesecu februarju, marcu in aprilu, ki traja 2 meseca.

14. Jožef Gajser, mat. št. 5108, dne 4. 3. 1989 prišel na delo v vinjenem stanju ter hotel vnesti v DO 5 litrov vina, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% povprečnega neto OD izplačanega v februarju, marcu in aprilu, ki traja 2 meseca.

15. Vojko Tajmajster, mat. št. 7050, dne 25. 2. 1989 hotel odtujiti iz DO 1 liter barve za premaz lesa in 22 kom. lesnih zamaškov, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 2% povprečnega neto OD doseženega v mesecih februar, marec in april, ki traja 1 mesec.

16. Janez Štager, mat. št. 5786, dne 21. 4. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% povprečnega neto OD izplačanega v februarju, marcu in aprilu, ki traja 1 mesec.

17. Milan Kokol, mat. št. 6870, dne 7. do 9. 11. 1988 ni vpisal pakiranih palet - 3280, izrečen ukrep - javni opomin.

18. Franc Šoba, mat. št. 4120, dne 5. 2. 1989 med vožnjo polival aluminij, dne 19. 2. 1989 ni očistil glinice iz rešetk na grupi peči, izrečen ukrep - javni opomin.

19. Zlatko Srebrnjak, mat. št. 7864, dne 26. 2. 1989 predčasno zapustil delovno mesto, ima 2 uri neopra-

vičenega izostanka, izrečen ukrep - opomin.

20. Rudolf Gajšt, mat. št. 3299, dne 6. 1. 1989 poskusil odtujiti iz DO 8 m oziroma 12,5 kg nerabljenega železa v vrednosti 43.960 din, izrečen ukrep - javni opomin.

21. Milan Lubej, mat. št. 5910, dne 3. 2. 1989 zapustil delovno organizacijo brez predpisanega pisnega dovoljenja ob 13.30, izrečen ukrep - javni opomin.

22. Metod Kiselak, mat. št. 6640, dne 11. 2. 1989 ni očistil glinice iz rešetk na peči 825-836, 725-736, izrečen ukrep - javni opomin.

23. Silvester Tomanič, mat. št. 7576, dne 17. 3. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep - javni opomin.

24. Zvonko Juriševič, mat. št. 6350, dne 2. 2. in 4. 2. 1989 neopravičeno izostal z dela vsakokrat po 1 uro, izrečen ukrep - javni opomin.

25. Janko Moravec, mat. št. 7845, dne 17. 1. 1989 tri ure predčasno zapustil delovno mesto, izrečen ukrep - javni opomin.

26. Srečko Golob, mat. št., dne 1. 12. 1988 zapustil delovno mesto, čeprav ni dobil izmene, izrečen ukrep - javni opomin.

27. Marjan Lorbek, mat. št. 7912, dne 31. 3. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% neto OD, izplačanega v februarju, marcu in aprilu.

28. Slavko Matjašič, mat. št. 6856, dne 21. in 22. 4. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% neto OD v februarju, marcu in aprilu.

29. Peter Vučkovečki, mat. št. 6763, dne 30. 12. 1988 in 31. 12. 1989 neopravičeno izostal z dela po 8 ur in 28. 2. 1989 neopravičeno izostal z dela 3 ure, izrečen ukrep - denarna kazen 5% neto OD v mesecih: februar, marec in april.

30. Ivan Bilanovič, mat. št. 6500, dne 19. 2. 1989 malomarno posluževal elektrolitske peči s tem, da ni zagrnil voga-lov peči, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 4% neto OD v

mesecih: januar, februar in marec.

31. Jože Medved, mat. št. 5421, dne 9. 1. 1989 ni zavaroval voza zoper samopremaknitev, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% neto OD v mesecih: januar, februar in marec.

32. Janez Kranjc, mat. št. 7929, dne 9. 3. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep - opomin.

33. Milan Nemec, mat. št. 8136, dne 14. 4. 1989 predčasno ob 13. uri zapustil delovno mesto, izrečen ukrep - opomin.

34. Maks Plohl, mat. št. 8135, dne 14. 4. 1989 zapustil delo brez dovoljenja predpostavljenega delavca, izrečen ukrep - opomin.

35. Darko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodelavca Danijela Nedeljka z roko potegnil skozi okence za prevzem materiala tako, da je le-ta utrpel poškodbo levega očesa in arkade in je bil v staležu, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% neto OD februar, marec in april.

36. Stanko Kumer, mat. št. 5407, dne 11. 3. 1989 zamudil na delo, izrečen ukrep - javni opomin.

37. Jože Peklar, mat. št. 4974, dne 19. 2. 1989 ni očistil glinice iz rešetk na grupi peči B-1, izrečen ukrep - javni opomin.

38. Miroslav Marinič, mat. št. 6490, dne 21. 12. 1988 vklopil pogon za dvig anode, ne da bi se prepričal, če lahko to varno stori, izrečen ukrep - javni opomin.

39. Milan Hadler, mat. št. 4590, dne 22. 12. 1988 se je neprimerno vedel do sodelavcev in zavračal dela, ki so mu bila odrejena, izrečen ukrep - opomin.

40. Drago Tominc, mat. št. 2524, dne 26. 11. 1988 ni obvestil o okvari stare hladilne naprave delavcev naslednje izmene, izrečen ukrep - prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12. mesecev.

41. Jakob Tement, mat. št. 2470, dne 26. 11. 1988 ni organiziral dela tako, da bi bila

nadzorovana hladilna naprava, izrečen ukrep - javni opomin.

42. Martin Lovrenko, mat. št. 1177, dne 26. 11. 1988 ni nadzoroval dela hladilne naprave Körtling, izrečen ukrep - opomin.

43. Jože Leben, mat. št. 7442, dne 26. 11. 1988 ni vpisal v knjigo da je hladilna na-

prava Korting v okvari, izrečen ukrep - javni opomin.

44. Martin Pišek, mat. št. 3146, dne 9. 1. 1989 se ni prepričal o zavarovanju voza zoper samopremaknitve, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 5% neto OD, januar, februar in marec.

45. Franc Polanec, mat. št. 3167, dne 5. 3. 1989 žalil in

grozil varnostniku s fizičnim obračunom, izrečen ukrep - opomin.

46. Alojz Golob, mat. št. 2774, dne 12. 5. 1989 Ob 12. uri zapustil delovno mesto, izrečen ukrep - javni opomin.

47. Janez Loštrek, mat. št. 2745, dne 18. 4. 1989 med delom spal, izrečen ukrep - javni opomin.

48. Franc Kiselak, mat. št. 2815, dne 18. 2. 1989 ni bil na svojem delovnem mestu, izrečen ukrep - javni opomin.

49. Viktor Tramšek, mat. št. 2258, dne 23. 3. 1989 spustil vodo v hladilni stolp, pri čemer je narastel nivo vode, izrečen ukrep - javni opomin.

Magda Babšek

33. Milica Konec, mat. št. 8136, dne 14. 4. 1989 prebrskala ob 13. uri ekspozicijsko delovno mesto, izrečen ukrep - opomin.

34. Mirka Plohl, mat. št. 8158, dne 14. 4. 1989 zapustila delo brez dovoljenja predavateljice, izrečen ukrep - opomin.

35. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin. Ker ni bil v skladu, izrečen ukrep - denarna kazen v višini 2% neto OD februar, marec in april.

36. Stanek Kramar, mat. št. 2407, dne 11. 3. 1989 razmišljal na delu, izrečen ukrep - javni opomin.

37. Janez Kolar, mat. št. 8044, dne 19. 3. 1989 ni prebrskal učilnice iz razreda na prvi uri, izrečen ukrep - javni opomin.

38. Miroslav Marušič, mat. št. 6490, dne 21. 12. 1988 ni prebrskal učilnice, izrečen ukrep - javni opomin.

39. Milica Habek, mat. št. 4290, dne 23. 12. 1988 se je razpisala, izrečen ukrep - opomin.

40. Branka Tominc, mat. št. 3234, dne 26. 11. 1988 ni obvestila učilnice, izrečen ukrep - javni opomin.

41. Janko Tominc, mat. št. 2470, dne 26. 11. 1988 ni obvestila učilnice, izrečen ukrep - javni opomin.

32. Milica Konec, mat. št. 8136, dne 14. 4. 1989 prebrskala ob 13. uri ekspozicijsko delovno mesto, izrečen ukrep - opomin.

31. Mirka Plohl, mat. št. 8158, dne 14. 4. 1989 zapustila delo brez dovoljenja predavateljice, izrečen ukrep - opomin.

30. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

29. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

28. Stanek Kramar, mat. št. 2407, dne 11. 3. 1989 razmišljal na delu, izrečen ukrep - javni opomin.

27. Janez Kolar, mat. št. 8044, dne 19. 3. 1989 ni prebrskal učilnice iz razreda na prvi uri, izrečen ukrep - javni opomin.

26. Stanek Kramar, mat. št. 2407, dne 11. 3. 1989 razmišljal na delu, izrečen ukrep - javni opomin.

25. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

24. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

23. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

30. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

29. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

28. Stanek Kramar, mat. št. 2407, dne 11. 3. 1989 razmišljal na delu, izrečen ukrep - javni opomin.

27. Janez Kolar, mat. št. 8044, dne 19. 3. 1989 ni prebrskal učilnice iz razreda na prvi uri, izrečen ukrep - javni opomin.

26. Stanek Kramar, mat. št. 2407, dne 11. 3. 1989 razmišljal na delu, izrečen ukrep - javni opomin.

25. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

24. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

23. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

22. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

21. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

30. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

29. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

28. Stanek Kramar, mat. št. 2407, dne 11. 3. 1989 razmišljal na delu, izrečen ukrep - javni opomin.

27. Janez Kolar, mat. št. 8044, dne 19. 3. 1989 ni prebrskal učilnice iz razreda na prvi uri, izrečen ukrep - javni opomin.

26. Stanek Kramar, mat. št. 2407, dne 11. 3. 1989 razmišljal na delu, izrečen ukrep - javni opomin.

25. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

24. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

23. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

22. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

21. Ranko Horvat, mat. št. 7407, dne 24. 1. 1989 sodeloval na Danjuha Körtling v toku poučevanja, izrečen ukrep - javni opomin.

Naša brigada

Ogrožena domačija

Haloze, peti dan po tem

Blato

Pred leti sem bila v Halozah le bežno, nekje do Žetal. Malce me je bilo strah strmih cest in pogledov v grape, toda v spominu so mi ostale kot lep, idiličen svet, poln prečudovitih jesenskih barv in zdravih sadežev in tistih značilnih hišk, naslonjenih pod breg. Neurje v ponedeljek, 3. julija, je zmaličilo mojo podobo Haloz. To, kar je ostalo za deročimi hudourniki, se ne da opisati, to morša doživeti. Doživeti in pomagati.

Lep primer pomoči je organizacija rdečega križa iz Cirkovc. Sama predsednica, lahko zapišem, da je to naša sestra Pavla, se je podala na pot (srečali smo se na najbolj ogroženem območju in drug drugemu pomagali iz blata) z denarjem, ki je ostal od veselice. Ni bil velik kup, ki ga je odštela na nabolj prizadetih domačijah (kamor se je dalo priti), a bilo je hitro in bila je tam.

Prvo srečanje z razdejanjem je bilo v dolini pri Haložanovih. Tam je bila skupina naših delavcev. Z lopatami so se lotili mulja v hlevu, kjer so tisti dan zopet privezali krave. Voda še vedno curlja, dvorišče je blatno, da ne veš, kam bi se obrnil. "To še ni nič", pravi gospodar, "pridite za hišo, tam boste videli, kaj zemlje je naneslo". Odideva tja. Potoček, ki je usodnega večera spremenil podobo domačije, prav prijetno curlja in si išče pot skozi ogromno maso blata, pomešanega z vejem in hlodi. Sadovnjak je odplahnilo, podrlo del gospodarskega poslopja, hlev je zalilo z vodo, prav tako svinjake in odneslo, kar je bilo notri. Zjutraj, ko skoraj niso mogli verjeti razdejanju, so našli krave na bregu, kjer so se vedno pasle in na srečo jim voda ni odnesla pujsov.

Se spominjamo kdaj takega neurja, vpračam dedka in babico. "Ne, nikoli kaj takega. Kako je bilo in bobnelo. Kar naenkrat je bilo na dvorišču vse v vodi. Nikamor več nismo mogli, sosed sosedu ni mogel pomagati. Preveč vode je bilo povsod."

Sedita v prizidku ob hlevu, nič več ne tarnata. So ti ljudje, vajeni

vsega hudega, že izjokali solze nad svojo usodo? Sedita in režeta košček za košček lep bel kruh. Ga bosta imela tudi naslednje leto, me spreleti, ko ju gledam. Pšenico, ki je rasla ob potoku, jim je zbil v blato, pese in koruze ni več, ostal je le krompir, ki ga je hudournik obšel. Lep in tako zdrav igleda ta krompir. Ne vem, če spodaj na polju še raste kaj takega.

Na nasprotnem bregu je bilo še več hudega. Ob gozdu je bila dobra, z gramozom utrjena cesta in po njej se je dalo priti, tudi z avtom, do Tomičevih, Vegovih, Adamovih in še naprej k Rosovim fantom. Zdaj nič več.

Plazovi so jo zasipali na več mestih. Komaj se prebijamo navzgor, na določenih mestih ne gre drugače kot po kolenih in vseh štirih.

Vegova domačija je bila stisnjena pod breg. Že pred leti jo je ogrozil plaz, zato so začeli graditi v dolini, toda živeli so tukaj in bili so zadovoljni. Usodne noči jim je dobesedno predrlo hišo, uničilo pohištvo in posodo, sesulo hlev in pod ogromno maso zemlje pokopalo vse pujsje. Peti dan po nesreči tam okoli že obupno zaudarja. Brigadirji sicer pomagajo, a lopata ne zaleže kaj dosti. Čisti-jo predvsem blato iz hiše, ki ga je še vedno v vseh prostorih takole do gležnjev. V garaži, ki je edina ostala na trdnih tleh, ima gospodinja nekaj posode, štedilnik in stol. Kaj in kako bo kuhala, ne upam vprašati. Kje bo vzela čisto vodo, cevi je pretrgalo. Kamorkoli pogleda, vidim samo blato.

"Smrti sva gledala v oči. Tu notri sva vsa mokra čakala jutro. Nikamor nisva mogla", še vedno pretresena pripoveduje gospodinja. Kolikokrat je že pokazala razdejanje v hiši in okoli nje, kolikim odgovarjala na vprašanja. In koliko jih je prišlo, da so si ogledali. Samo to. Tudi jaz. Morda so prve dni pomagale tolažilne besede in obljube, zdaj ne več. Videla sem uničene domove in žalost ljudi, ki jim je resnično potrebno pomagati.

GNEČA MED BODOČIMI DELNIČARJI?

Zagrebska CEMA je pripravila anketo, po kateri se je večina Jugoslovanov odločila, da bi kupila obveznice ali delnice Elana, medtem ko bi jih največ vlagalo prihranke v kmetijstvo (tretjina), sledijo turizem (četrtnina), proizvodnja zdravil, živil, trgovina in izdelava električnih aparatov

Kar dve petini Jugoslovanov bi svoje prihranke vložili v vrednostne papirje. Med obveznicami ali delnicami bi najraje izbrali tiste, ki bi jih razpisali v kmetijstvu, turizmu ali proizvodnji zdravil, največ vrednostnih papirjev pa bi kupili, če bi jih razpisal Elan; sledijo Iskra, Crvena zastava, Energoinvest itd. Nekaj manj kot tretjina Jugoslovanov se na

trga (CEMA). Anketirali so 2200 Jugoslovanov. V statističnem vzorcu so zastopani vsi sloji polnoletnih občanov iz različnih krajev Jugoslavije, zato je pravzaprav presenetljivo visok delež anketirancev, ki bi bili pripravljene takoj kupiti delnice ali obveznice, vredno razčleniti. Brez trdnega odgovora pa za zdaj ostaja glavno vprašanje, namreč, ali je takšna vnaša za nakup vrednostnih papirjev, kot jo kaže zagrebska raziskava – realna? Kajti poudariti velja, da raziskovalci (najeli so kar 300 anketarjev) svoje raziskave še niso končali; dopolniti jo nameravajo s pojasnili in sklepi. Denimo z odgovorom, zakaj se razhajata vrstni red podjetij, v katera bi anketiranci vlagali prihranke, in seznam tistih, za katera so prepričani, da so najbolj uspešna. Nekateri sklepi se pri tem – še preden je raziskava končana – vsiljujejo sami.

ABSTRAKCIJE. Anketarji intervjuvancem niso pojasnjevali, kaj so delnice in obveznice, kako te papirje emitiramo, kako z njimi trgovati na borzah. Oprli so se na znanje (oziroma neznanje) anketirancev. Osrednje vprašanje pa je bilo: Če bi imeli možnost, ali bi svoje dinarske ali devizne prihranke vlagali v domača podjetja, s tem pa bi kupili njihove obveznice ali delnice?

V vprašanju torej niso razlikovali med tema vrstama vrednostnih papirjev, niti niso posebej spraševali, ali od takšnega nakupa pričakujejo (lasten) dobiček brez tveganja. Skromno teoretično znanje, ki so ga anketiranci dobili med šolanjem, ostaja abstraktno, saj ga v praksi – z izjemo najstarejših, redkih »predvojnih« Jugoslovanov – niso mogli preveriti. Zato direktorica Centra za marketing Mirjana Gjukic-Srdar meni, da bi bil odstotek tistih, ki bi takoj kupili vrednost-

ne papirje naših podjetij, »nedvomno manjši, če bi anketiranci bolje poznali mehanizem borze vrednostnih papirjev«.

V ozadju te velike naklonjenosti delnicam in obveznicam je vendarle mogoče slutiti željo anketirancev, da bi radi prihranke, zaradi inflacije hitro pokvarljivo blago, pretopili v druge dobrine, na primer v nepremičnine, drugo blago, devize... in vrednostne papirje. Delnice in obveznice, kakor kaže raziskava, so novo »skrivališče« pred inflacijo, precej prikupnejše, kot je dolga vrsta pred bančnim okencem, za katerim dinarski prihranki vsak dan izgublajo vrednost. Kljub temu pa naklonjenosti anketirancev ne kaže pobrklati

Po anketi zagrebskega CEMA je 82 odstotkov anketirancev prepričanih, da v naših podjetjih delamo slabše kot v nemških ali avstrijskih; pri tem jih 21 odstotkov meni, da delamo »nekoliko slabše«, 61 odstotkov pa, da delamo »precej slabše«.

z njihovo resnično pripravljenostjo za nakup vrednostnih papirjev.

PROFIT V KMETIJSTVU. Rezultate raziskave namreč kaže razumeti kot vzorec. Vzorec, ki nakazuje, v katera področja gospodarstva bi anketiranci najraje vlagali svoje prihranke. Na prvem mestu ni turizem, kot bi pričakovali (tudi glede na največje zanimanje tujih investitorjev), temveč kmetijstvo (31 odstotkov anketirancev). To pomeni, da bi domala tretjina vzorčnih Jugoslovanov vlagala prihranke v pridelavo hrane. Ali takšen rezultat ni skregan s splošnim pojmovanjem kmetijstva, pojmovanjem, po katerem je kmetijstvo najbolj neurejena veja gospodarstva, na prepihu državne brezbržnosti in »nerazumljivega« delovanja trga? Zaupanje v kmetijstvo je očitno precej večje od njegovega ugleda. Težko bi se opredelili, ali gre pri tem za tradicionalno povezanost anketirancev z vasjo ali pa za zavestno oceno, da je kmetijstvo panoga, ki ima praviloma primerjalno prednost pred drugimi. Da gre bolj za drugi činitelj kot za pravega, naj bi prepričal delež tistih, ki bi vlagali prihranke v drugo prednostno panogo, v vrednostne papirje podjetij v turizmu; zanj se je odločila četrtnina anketiranih.

Na tretjem mestu bi zaman pričakovali energetiko, naslednjo prednostno panogo, ki skupaj z omenjenima sestavlja trikotnik privilegiranih razvojnih usmeritev jugoslovanškega gospodarstva. Tretja panoga na seznamu, s 14 odstotki glasov, je proizvodnja zdravil. Tudi presenečenje. Kajti ta skupina izdelovalcev v kemijski panogi naj bi bila, če se spomnimo njihovih pripomb, zapostavljena zaradi administrativnega določanja cen, zaradi uvoznih omejitev in dragih domačih surovin. Vendar te, v javnosti precej glasne pripombe proizvajalcev zdravil, niso odvrnile anketirancev od mnenja, da v tovarnah zdravil – kar dobro živijo.

Enako število anketiranih glasov, po 12 od-

V katera podjetja bi vlagali?

(%)

Elan–Begunje	8
Iskra–Ljubljana	7
ZCZ–Kragujevac	6
Energoinvest–Sarajevo	5
Ina–Zagreb	5
Rade Končar–Zagreb	3
BIS–Split	3
Simpo–Vranje	3
Meblo–Nova Gorica	2
Ivo Lola Ribar–Žleznik	2
Gavrilović–Petrinja	2
Aluminijski kombinat–Titograd	1
Kolinska–Ljubljana	1
29. novembar–Subotica	1
Naftagas–Novi Sad	1
Podravka–Koprivnica	1
Petrol–Ljubljana	1
RMK–Zenica	1
Sever–Subotica	1
Tigar–Pilot	1
Unis–Sarajevo	1
druga podjetja	5
nobeno	17
ne ve	22

delnice ali obveznice požvižga, okrog 29 odstotkov pa jih o tem (še) nima dokončnega mnenja.

Takšen je rezultat raziskave zagrebskega Centra za marketing pri Zavodu za raziskavo

Delnice in obveznice so, kakor kaže raziskava Zagrebčanov, novo »skrivališče« za prihranke prebivalstva, precej prikupnejše od dolgih vrst pred bančnimi okenci, za katerimi dinarski prihranki vsak dan izgublajo vrednost

Morda vas bo zanimalo

stotkov, sta zbrali trgovina in predelava živil. Za odstotek za njima zaostaja proizvodnja električnih aparatov. Če bi sodili po rezultatih ankete, petrokemija ni dobičkonosna panoga (6 odstotkov), za njo zaostajata še proizvodnja obleke in obutve (5 odstotkov) in pohištva (3 odstotki).

»**OVI SLOVENC!**«. V času, ko je zlasti jugovzhodni tisk neprijazen do vsega, kar je slovensko, bi morda presenetil rezultat ankete, po kateri sta na prvem mestu – kar zadeva vablivo vlaganje v obveznice in delnice – dve slovenski podjetji: Elan in Iskra. anketirancem so raziskovalci ponudili seznam 21 organizacij v družbenem sektorju gospodarstva iz različnih krajev Jugoslavije. Največji del anketiranih se je odločil za Elan, takoj za njim pa so Iskra, kragujevski Zavodi Crvena zastava, sarajevski Energoinvest, za-

ne druga. Po javnem mnenju ima Elan ugled učinkovite, obetavne in bogate firme, medtem ko je drugim podjetjem z vrha seznama (Iskri, Crveni zastavi, Energoinvestu ali In) skupno predvsem to, da imajo precej zaposlenih in da so znana kot velika podjetja. Za njimi pa so se uvrstila podjetja, ki so dobila odstotek ali dva glasov, kar pomeni, da mnenje o njihovem ugledu ni pretirano izbrušeno, zato so za vlaganje v vrednostne papirje toliko privlačna kot neprivilčna.

LOGIKA? Bolj zanimivi so odgovori anketirancev na vprašanje, katero od navedenih podjetij (na seznamu so ponudili 21 podjetij) najbolje posluje. Na prvem mestu tu znova najdemo begunjski Elan, toda vrstni red za njim se takoj podre, če ga primerjamo z zgornjim seznamom podjetij, v katera bi bili anketiranci pripravljene vlagati kot delničarji.

Kje je razumna razlaga? Pričakovali bi namreč, da bi se bodoči delničarji odločali, v katero podjetje investirati svoje prihranke, šele potem, ko bi presodili, ali je ekonomsko trdno. Nasprotno. Kar 10 odstotkov anketiranih meni, da Ina zelo uspešno posluje, toda vanjo bi vlagalo samo 5 odstotkov vprašanih. Pri Iskri sta deleža anketirancev sicer podobna na obeh seznamih, drugače pa je spet pri oceni Crvene zastave: 6 odstotkov (samo) bi vanjo vlagalo, medtem ko jih je 9 odstotkov prepričanih, da posluje dobro.

Očitno smo se Jugoslovani v razmerah, ko še vedno ni definirana lastnina (družbena) in zato tudi ni znanih lastnikov kapitala v družbenem sektorju, odvadili jezika števil in pragmatičnega razmišljanja. To je ena od možnih razlag, ki jo zastopa tudi direktorica Centra za marketing Srdarjeva. Po nekaterih računih je Jugoslavija podarila svojim državljanom štiri dolgove tujini samo s tem, ko jim je razdelila stanovanjske pravice (družbena stanovanja je dobilo 1,6 milijona prebivalcev), pravi Srdarjeva; tako pa so nenadoma dobili tudi 15–20-letni zaslužek. V obdobju, ko je družinska »košarica« dražja od stanarine v najožjem središču mesta, ko ni normalno, če stanovanje ni opremljeno s centralnim ogrevanjem in telefonom, plača pa komaj zadošča za prehrano, ko torej na vsakem koraku izpuhteva smisel za racionalno – ali naj bi odgovor pričakovali prav v razlagi te ankete?

Bržkone pa je prav slednje prednost in pridobitev te ankete, ki ne kaže samo tega, da so porušeni nekateri stereotipi javnega mnenja, temveč da prebivalstvo razmišlja precej drugače kot nekateri v političnem vrhu. Bolj zanimiva stran te zagrebške raziskave pa je ocena, da se bo tržna miselnost, in z njo tudi delničarstvo ali uspeh pri razpisovanju obveznic, težko prebijala skozi jugoslovanski zid logike, zid, ki smo ga – zelo uspešno – gradili štiri desetletja. toda izjeme potrjujejo pravilo: Elan v luči ankete ostaja dobra markacija na poti iz »zedejevskega« pragozda.

Peter Mirkovič

22. julij - dan elektrolize B

22. julij 1988 bomo v DE Proizvodnja pomnili kot najpomembnejši dan od začetka obratovanja elektrolize B. Gre za odločilne trenutke, ko se je stanje v elektrolizi poslabšalo do te meje, da je grozil izpad celotne hale.

Reševanje elektrolize je bilo na trenutke podobno premagovanju izbruha vulkana, število peči se je pred našimi očmi povečevalo, stroji so odpovedovali, edino ljudje so še zmogli. Ko se je stanje koliko toliko umirilo, smo imeli 30 izklopljenih peči. Kako je izgledala elektroliza, je težko opisati, nekdo je rekel »groblje«. Od tod naprej smo začeli spet znova.

Poklicali smo na pomoč francoske strokonjake, ki so odločilno vplivali na urejanje tehnologije. Toda najtežje delo, obnova izklopljenih peči, rekonstrukcija novih, je bilo naše, Vzdrževanje in Proizvodnja.

Kaj reči danes po enem letu, ko so znani vzroki, posledice in končni rezultati. Elektroliza je neizprosna, ne oprošča napak, nagrajuje dobro delo.

Junijski rezultati.

jakost toka 75,12 kA

tokovni izkoristek 87,94%

poraba energije 14401 kWh/t

dajejo odgovore na vsa zastavljena vprašanja. Pechineyevi strokovnjaki so nam dali prelepo spričevalo, Norvežani so bili presenečeni z rezultati posebej, ko so videli, s kakšno primitivno mehanizacijo delamo, brez zaščite anod in brez kakršnekoli regulacije.

Pomanjkljivosti opremljenosti hale kompenziramo z večjim številom delavcev tako, da imamo namesto 120, 180 zaposlenih. Neskrivamo svojih slabih točk, toda ugotavljamo, da jih je vedno manj.

Kakorkoli že, 22. julij bo, poleg spoštljivega zgodovinskega datuma, ostal dan elektrolize B.

Ivo Ercegović

Katero podjetje najuspešneje posluje?

	(%)
Elan–Begunje	10
Ina–Zagreb	10
ZCZ–Kragujevac	9
Energoinvest–Sarajevo	8
Iskra–Ljubljana	6
Simp–Vranje	4
Rade Končar–Zagreb	3
BIS–Split	2
Gavrilović–Petrinja	2
Meblo–Nova Gorica	2
Aluminijski kombinat–Titograd	1
Ivo Lola Ribar–Železnik	1
Kolinska–Ljubljana	1
29. novembar–Subotica	1
Naftagas–Novi Sad	1
Podravka–Koprivnica	1
Petrol–Ljubljana	1
Tigar–Piroto	1
Unis–Sarajevo	1
drugo podjetje	2
nobeno/vsa so enaka	8
ne ve	26

grebška Ina, zagrebški Rade Končar... Takšen vrstni red podjetij, v katerih bi anketiranci takoj kupili vrednostne papirje, kaže najmanj dvoje: prvič, da politično razpihanje ni povsem odvrnilo prebivalcev od logike lastne denarnice in drugič, da seznam podjetij nima bistvene povezanosti s seznamom panog, v katera bi ljudje vlagali svoje prihranke.

Skušajmo analizirati, zakaj so se na vrhu seznama podjetij, v katera bi bilo vablivo vlagati prihranke, uvrstila prav ta podjetja in

Morda vas bo zanimalo

NAJVEČJIH

MESTO 1988	MESTO 1987	IME OZD	DOHODEK V 000 DIN	INDEKS 88/87	MESTO 1988	POVPR. ŠT. ZAPOSLENIH	INDEKS 88/87	MESTO 1988	UPORABLJENA POSŁ. SRED. V 000 DIN (POV.)	INDEKS 88/87	MESTO 1988	CELOTNI PRIHODEK V 000 DIN	INDEKS 88/87	
1	8	GORENJE - GOSPODINJSKI APARATI	TITOVO VELENJE	167,851.170	374,3	8	6.093	102,3	11	292,186.151	295,2	11	365,044.479	375,2
2	4	ŽG DO ŽTO	LJUBLJANA	164,667.097	320,1	5	6.661	97,6	6	339,436.158	243,2	38	376,299.418	314,0
3	2	REK RUDNIK LIGNITA	TITOVO VELENJE	159,718.717	256,7	11	5.567	99,3	8	304,291.607	248,4	54	297,924.573	255,9
4	24	ŽELEZARNA JESENICE	JESENICE	154,256.197	481,2	7	6.326	97,1	2	685,331.742	403,1	10	837,118.438	310,8
5	4	SGP SLOVENIJA CESTE TEHNIKA OBNOVA	LJUBLJANA	148,887.763	333,7	4	6.720	97,4	4	386,213.310	289,4	16	580,666.794	277,4
6	15	SLOVENIJALES DO TRGOVINA	LJUBLJANA	143,366.586	364,5	41	2.765	100,2	13	267,655.482	270,0	6	928,383.103	316,2
7	12	LESNINA	LJUBLJANA	142,682.250	341,0	27	3.264	106,1	16	227,539.824	241,4	3	1019,738.311	282,0
8	3	ŽELEZARNA RAVNE	RAVNE NA KOROŠKEM	139,171.514	262,3	6	6.505	99,7	3	529,205.497	312,2	4	1019,738.311	181,0
9	22	INTEREVROPA	KOPER	138,320.119	430,0	43	2.715	101,3	46	140,435.638	325,4	84	226,914.761	388,9
10	10	SAVA KRANJ	KRANJ	136,092.615	199,8	15	4.673	99,3	29	195,338.895	239,4	11	804,068.863	317,5
11	7	INDUSTRIJA MOTORNH VOZIL	NOVO MESTO	130,969.105	290,3	9	5.769	101,0	10	295,286.689	301,2	5	979,247.673	330,9
12	19	KOMPAS JUGOSLAVIJA	LJUBLJANA	129,329.743	378,5	21	4.008	116,2	28	195,362.928	309,2	15	688,295.044	359,7
13	14	TAM TOVARNA AVTOMOBILOV	MARIBOR	124,579.046	310,7	2	7.694	95,0	5	362,519.246	226,9	21	296,851.258	260,4
14	25	TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA	KRŠKO	122,486.925	394,7	56	2.468	102,8	43	144,421.833	283,4	25	458,793.342	347,0
15	21	CINKARNA	CELJE	122,064.687	378,9	60	2.376	99,2	24	204,646.625	310,1	22	505,225.915	341,8
16	9	MURA	MURSKA SOBOTA	120,885.862	273,8	10	5.743	101,6	52	131,988.098	256,1	59	280,853.994	264,8
17	1	UNIVERZ. KLINIČNI CENTER	LJUBLJANA	118,124.088	180,7	1	7.785	101,6	37	157,197.781	327,5	34	410,837.453	273,2
18	5	GIP GRADIS	LJUBLJANA	117,809.125	259,4	3	6.831	98,6	34	169,056.792	227,3	32	420,591.807	230,2
19	27	LEK	LJUBLJANA	108,427.131	357,3	44	2.694	97,3	51	133,058.100	263,1	23	500,724.176	347,7
20	17	KRKA	NOVO MESTO	107,293.679	286,9	23	3.841	98,1	18	219,878.634	236,2	18	537,456.742	304,6
21	17	NUKLEARNA ELEKTRARNA	KRŠKO	104,923.589	289,8	270	627	103,3	1	1442,082.409	267,4	72	259,837.613	260,6
22	20	METALNA	MARIBOR	102,525.893	300,6	16	4.484	104,3	14	257,326.996	314,4	44	335,778.590	273,9
23	18	ISKRA KIBERNETIKA	KRANJ	102,039.545	285,0	13	5.021	98,5	53	129,322.370	252,6	37	384,241.156	301,9
24	29	ELAN	BEGUNJE	99,685.867	343,6	147	1.389	104,3	23	204,764.377	247,5	92	213,155.638	290,7
25	13	ISKRA AVTOMATIKA	LJUBLJANA	95,579.909	237,1	22	3.997	96,2	59	120,837.970	237,2	61	272,749.232	223,3
26	26	AERO	CELJE	93,483.071	306,3	48	2.620	101,0	38	155,456.866	333,7	30	429,905.017	339,5
27	37	PETROL DO TRGOVINA	LJUBLJANA	93,456.407	361,6	62	2.336	103,5	41	149,467.614	315,6	7	915,953.085	222,5
28	49	TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA BORIS KIDRIČ	KIDRIČEVO	93,386.567	420,0	40	2.766	105,3	27	197,725.204	249,6	24	466,617.498	501,9
29	38	RTV LJUBLJANA	LJUBLJANA	90,988.915	356,6	55	2.477	102,2	82	90,276.643	306,2	133	152,450.539	344,6
30	31	INDUSTRIJA USNJA	VRHNIKA	85,335.81	312,6	34	2.923	98,2	58	122,342.744	287,8	27	440,480.417	304,2
31	43	TURISTIČNA ORGANIZACIJA PORTOROŽ	PORTOROŽ	82,997.468	357,8	58	2.389	101,6	26	202,694.484	327,9	124	159,612.519	349,1
32	34	ISKRA INDUSTRIJA AVTELEK. IZDELKOV	ŠEMPET. PRI GOR.	82,782.182	309,5	24	3.605	104,2	32	175,145.134	282,3	73	255,745.669	316,0
33	28	ISKRA ELEMENTI	LJUBLJANA	81,653.913	280,4	19	4.129	100,2	50	133,130.984	281,6	79	240,476.545	297,3
34	36	METALKA	LJUBLJANA	81,348.563	307,4	42	2.751	99,1	56	125,535.023	249,2	12	794,052.407	303,2
35	33	ŽK ŽITO	LJUBLJANA	80,854.262	292,8	50	2.610	99,1	77	97,141.750	273,6	68	265,142.478	264,2
36	42	TOVARNA DUŠIKA	RUŠE	80,794.607	345,7	61	2.368	100,6	49	134,699.321	292,3	39	357,752.878	330,6
37	35	PALOMA SLADKOGORSKA	SLADKI VRH	78,684.417	296,4	53	2.520	102,0	96	76,760.427	206,8	43	339,035.343	248,0
38	129	LITOSTROJ	LJUBLJANA	77,206.475	614,4	17	4.428	96,4	7	307,928.465	218,1	56	292,067.180	343,5
39	84	MERKUR	KRANJ	75,462.625	433,6	156	1.296	101,4	84	88,502.171	257,7	13	736,882.978	314,7
40	57	LUKA KOPER	KOPER	73,612.510	357,9	101	1.795	98,8	33	171,595.890	363,6	143	131,940.275	351,1
41	11	RUDNIKI RJAVEGA PREMOGA SLOVENIJE	TRBOVLJE	72,922.813	168,8	14	4.889	98,8	25	202,876.840	255,2	82	233,101.243	235,2
42	44	ZOPPT SLOV. PTT PODJETJE	LJUBLJANA	72,831.856	219,0	47	2.642	101,5	15	252,814.712	291,8	148	124,541.056	296,4
43	30	PIONIR	NOVO MESTO	71,733.568	254,8	20	4.125	92,5	79	95,404.95	240,3	78	242,451.944	247,5
44	39	MEBLO	NOVA GORICA	69,997.020	282,4	47	2.635	99,4	44	141,809.445	344,0	67	266,104.599	309,3
45	45	KONUS	SLOVEN. KONJ.	68,274.759	301,1	94	1.845	101,2	94	78,213.490	269,3	67	328,064.985	317,9
46	48	RIKO	RIBNICA	67,077.214	298,5	92	1.875	109,6	108	67,589.374	238,4	88	219,054.572	333,8
47	51	INTERTRADE	LJUBLJANA	66,896.490	315,1	184	1.141	10,4	102	72,617.900	286,4	119	168,874.578	365,0
48	52	JEKLOTEHNA	MARIBOR	66,091.149	312,1	95	1.839	101,0	75	97,964.674	246,2	14	711,350.444	302,9
49	40	ŽELEZARNA ŠTORE	ŠTORE	65,836.743	277,8	26	3.511	99,3	47	139,114.760	311,1	20	527,603.704	313,8
50	56	ŽELEZNIŠKA TRANSPORTNA ORGANIZACIJA	POSTOJNA	65,255.059	316,5	33	2.943	98,4	20	218,432.865	241,3	125	159,427.841	302,9
51	110	IMPOL	S. BISTRICA	64,316.797	458,9	65	2.321	96,9	61	118,431.140	253,8	62	272,013.028	428,3
52	54	LESNA	SL. GRADEC	64,134.148	306,1	39	2.815	97,3	86	87,682.306	231,2	42	339,427.919	339,5
53	53	SATURNUS	LJUBLJANA	63,971.830	304,5	77	2.084	107,0	131	57,576.303	302,4	109	188,733.671	345,8

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v maju letos. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot skupno nastvvarjene proizvodnje v tem letu v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

V delovni enoti Proizvodnja glinice smo v petih mesecih proizvedli 44.419 ton Al hidrata A1203, kar je 12% več kot v enakem obdobju preteklega leta, napram načrtovani količini pa zaostajamo za 8%. Tako kot letna, tudi mesečna proizvodnja ne dosega planske postavke, kljub temu da se je proizvodnja v tem mesecu povečala na 9.107 ton (indeks). Tudi proizvodnja kalcinirane glinice zaostaja za načrtovano in sicer tako mesečna kot skupna letošnja za 11 odstotkov. Al hidrata A1203 smo maja proizvedli za prodajo 391 ton, v času od januarja do maja pa 1.420 ton, obe količini pa precej močno presega lansko kot letošnje načrtovano proizvodnjo.

Razstoplejenega vodnega stekla 38° Be smo v maju proizvedli 984 ton (indeks 83), v petih mesecih pa 4.469 ton. S to količino presegamo lansko v enakem obdobju za 2%, načrtovane pa ne dosegamo za 22%. Več kot smo načrtovali smo proizvedli edino razstoplejenega vodnega stekla 42° Be mesečno za 47 odstotkov, letno pa za 20 odstotkov. Pri proizvodnji zeolita pa letošnje proizvedene količine močno presegajo proizvodnjo v enakem obdobju lani, v primerjavi z načrtovanimi količinami pa proizvodnja precej zaostaja.

Pri proizvodnji Al hidrata A1203 smo v obdobju januar-maj porabili za 5% več boksita, 15% več Na hidroksida, 2% več pare in 4% več električne energije kot smo načrtovali. Manjša je edino poraba žganega apna in to za 42 odstotkov.

V delovni enoti Proizvodnja aluminija se v petih mesecih kažejo zelo ugodni rezultati predvsem pri proizvodnji elektrolitskega Al, katerega smo proizvedli v hali A 7.740 ton (indeks 101), v hali B 13.846 ton (indeks 104 in v hali C 16.654 ton (indeks 103), kar je skupaj 38.240 ton oziroma 3 odstotke več kot smo načrtovali in 44 odstotke več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Iz podatkov o doseženih normativih porabe surovin v primerjavi z načrtovanimi ugotavljamo, da je poraba kriolita v halah B in C daleč od načrtovane, prav tako poraba Al fluorida v halah A in B močno presega dovoljene količine. Zadovoljiva pa je poraba električne energije, ki je celo nižja od normativne porabe vseh treh elektroliz.

Nanos

TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA - INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE/PROIZVOD	Enota mere	PLAN PROIZVODNJE		DOSEŽENA PROIZVODNJA				INDEKSI			
		V	I-V	1988		1989		1989/88		1988	
				V	I-V	V	I-V	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE PROIZVODNJA GLINICE											
Al hidrat A1203	t	9.240	48.081	8.778	39.733	9.107	44.419	104	112	99	92
Kalciniran glinica - predelana	t	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-
Kalcinirana glinica redna proizvodnja	t	9.657	47.039	9.273	41.662	8.610	41.917	93	101	89	89
Prodani hidrat - A1203	t	190	930	55	743	391	1.420	711	191	206	153
Skupaj (kalcinirana glinica + prodani hidrati)	t	9.847	47.969	9.328	42.405	9.001	43.377	96	102	91	90
Raztopljeno vodno steklo 38° Be	t	1.179	5.744	679	4.382	984	4.469	145	102	83	78
Raztopljeno vodno steklo 42° Be	t	17	83	18	52	25	100	139	192	147	120
Zeolit A - suhi	t	344	1.675	45	557	224	774	498	139	65	46
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al - hala A	t	1.574	7.666	1.640	8.354	1.540	7.740	94	93	98	101
Elektrolitski Al - hala B	t	2.767	13.255	2.294	10.860	2.854	13.846	124	127	103	104
Elektrolitski Al - hala C	t	3.306	16.104	3.261	7.257	3.413	16.654	105	229	103	103
Skupaj hale	t	7.647	37.025	7.195	26.471	7.807	38.240	109	144	102	103
Anodna masa	t	1.000	4.500	1.222	10.226	993	3.598	81	35	99	80
Anodni bloki - B	t	3.000	9.860	-	-	3.519	9.912	-	-	117	101
Anodni bloki - C	t	1.500	8.550	2.655	6.277	699	8.702	26	139	47	102
LIVARNA											
Al formati - za prodajo	t	3.753	18.280	4.906	16.186	4.865	22.267	99	138	130	122
Al formati - za izparilce	t	-	-	35	358	80	423	229	118	-	-
Livarniška zlitina - za prodajo	t	539	2.628	62	402	948	3.007	-	748	176	114
Livarniška zlitina - za odlitke	t	140	682	102	639	118	566	116	89	84	83
Gnetena zlitina - za prodajo	t	934	4.550	648	3.545	667	4.527	103	128	71	99
Gnetena zlitina - za lastno porabo	t	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-
Predzlitina - lastna poraba	t	75	367	71	376	111	608	156	162	148	166
Al zica E Al + P-11	t	112	546	96	753	142	940	148	125	127	172
Al trak - ozki za prodajo	t	595	2.896	393	1.487	364	1.557	93	105	61	54
Al trak - ozki za rondelice	t	679	3.310	451	2.632	577	2.964	128	113	85	90
Al trak - široki za prodajo	t	962	4.687	303	1.261	332	2.646	110	210	35	56
Al trak - široki za izparilce	t	340	1.655	197	1.517	288	1.235	146	81	85	75
Drogi za kline in stikala	t	15	74	71	376	-	-	-	-	-	-
Pretapljanje Al za tuje naročnike	t	85	414	246	2.264	37	37	15	2	44	9
DE PREDELAVA ALUMINIJA											
Rondelice	t	340	1.655	236	1.004	267	1.516	113	151	79	92
Izparilniki	t	170	827	166	882	182	839	110	95	107	101
DE LLBK TRBOVLJE											
Al odlitki	t	135	645	119	667	116	582	97	87	86	90
Blagovna proizvodnja	t	7.540	36.714	6.929	26.187	7.883	37.881	114	145	105	103

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje, ustvarjene v livarni po asortimentu prikazujemo v priloženi tabeli, iz katere je razvidno, da v glavnem presegamo načrtovano količino, razen pri ozkem in širokem traku.

Letošnja proizvodnja rondic je 1.516 ton in je neprimerno večja v primerjavi z lansko (indeks 151), vendar pa zaostajamo za načrtovano količino za 8%. Proizvodnja izparilcev pa je v tem mesecu močno porastla, saj presegamo tako načrtovano kot lansko mesečno količino, pa tudi v času od januarja do maja za 1 odstotek presegamo proizvodni načrt.

S proizvodnjo odlitkov v delovni enoti Livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje zaostajamo tako za lansko doseženo, kot letošnje načrtovano proizvodnjo. Skupen rezultat livarniškega asortimana v obravnavanem obdobju je blagovna proizvodnja, ki znaša v mesecu maju 7.883 ton, v obdobju januar-maj pa 37.881 ton ter presegamo proizvodni načrt za 3%.

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

DE/PROIZVOD	Enota mere	Planski normativ	Doseženi normativi		Indeksi	
			V	I-V	4:3	5:3
DE/PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat A1203						
- boksit	t	*2,582	2,605	2,721	101	105
- Na hidroksid	t	*0,100	0,189	0,115	190	115
- para	t	4,344	4,629	4,438	107	102
- žgano apno	t	0,0734	0,0376	0,0424	51	104
- električna energija	kWh	397,181	415,963	412,373	105	104
Kalcinirana glinica						
- toplotna energija	GJ	5,414	5,510	5,425	102	100
- para	t	0,040	0,040	0,040	100	100
- Al fluorid	t	0,0002	-	-	-	-
- električna energija	kWh	34,779	34,358	35,349	99	102
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al - hala A						
- glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
- anodna masa	t	0,559	0,603	0,582	108	104
- kriolit	t	0,025	0,014	0,0248	55	99
- Al fluorid	t	0,040	0,044	0,045	111	112
- električna energija	kWh	18,080	18,489	18,146	102	100
Elektrolitski Al - hala B						
- glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
- anodni bloki	t	0,455	0,451	0,433	99	95
- kriolit	t	0,030	0,038	0,068	127	226
- Al fluorid	t	0,040	0,0447	0,0437	112	109
- električna energija	kWh	15,193	14,829	14,848	98	98
Elektrolitski Al - hala C						
- glinica	t	1,925	1,925	1,925	100	100
- anodni bloki	t	0,440	0,435	0,406	99	92
- kriolit	t	0,001	0,00176	0,00215	176	215
- Al fluorid	t	0,0175	0,0101	0,0109	58	63
- električna energija	kWh	13,864	13,631	13,524	98	98
Anodna masa						
- petrolkoks	t	0,67165	0,5599	0,5661	83	84
- katranska smola	t	0,338015	0,3549	0,3370	105	100
- zemeljski plin	Sm ³	4,42	4,42	4,42	100	100
- električna energija	kWh	150	150	150	100	100
Anodni bloki - B						
- petrolkoks	t	0,622	0,632	0,65697	102	106
- katranska smola	t	0,180	0,139	0,13721	77	76
- zasipni koks	t	0,061	0,0056	0,0105	9	17
- zemeljski plin	Sm ³	83,1	124,14	145,74	149	175
- električna energija	kWh	389,3	181,15	201,51	47	52
Anodni bloki - C						
- petrolkoks	t	0,651	0,652	0,682	100	105
- katranska smola	t	0,180	0,148	0,142	82	79
- zasipni koks	t	0,056	-	0,0131	-	23
- zemeljski plin	Sm ³	83,1	124,16	140,45	149	169
- električna energija	kWh	389,3	181,18	191,95	47	49

* programiran normativ

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v Juniju letos. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot skupno nastvvarjene proizvodnje v tem letu v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo v enakem obdobju lani ter doseženo proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

Proizvodni rezultati nihajo iz meseca v mesec in ob objektivnih pogojih poslovanja predvsem zaradi vplivov okolja ne moremo pričakovati, da bodo vsak mesec boljši od predhodnega, vsekakor pa je dober končen rezultat vsaj v okvirjih načrtovanega naš edini cilj.

Tako kot že celo letošnje leto, tudi ob pregledu polletnih podatkov o doseženi proizvodnji v DE Proizvodnja glinice ugotavljamo, da so rezultati v primerjavi z doseženo proizvodnjo v enakem obdobju lani sicer vzpodbudni, vendar pa zaostajajo za načrtovanim obsegom. Tako smo Al hidrata kot A1203 proizvedli za 10% manj, kot smo načrtovali, kalcinirane glinice za 11%, raztopljenega vodnega stekla za 20% manj ter suhega zeolita kljub neprimerno višji letošnji proizvodnji kar za 66% manj od predvidenega obsega proizvodnje. Podrobnejše podatke o mesečni ter skupni polletni proizvodnji prikazujemo v priloženi tabeli. Omeniti še velja, da za dosego skupnega cilja - to je letnega plana proizvodnje trend rasti v DE Proizvodnja glinice zaenkrat ni preveč vzpodbudna.

Pa še podatki o porabljenih surovinah pri proizvodnji hidrata kot A1203: pri proizvodnji ene tone hidrata smo v prvem polletju letos porabili v povprečju za 6% več boksita, kot smo načrtovali, Na hidroksida za 19% več, električne energije za 6% več ter pare za 4% več. Praktično so preseženi vsi načrtovani normativi porabe surovin razen žganega apna, kjer ugotavljamo na tono hidrata 43% prihranek.

Vzpodbudnejši pa so povprečni polletni podatki o obsegu proizvodnje elektrolitskega aluminija. V prvem polletju letos smo proizvedli 45.816 ton elektrolitskega aluminija, kar je za 2% več kot v prvem polletju lani ter hkrati za vzpodbudne 3% več, kot smo v začetku leta načrtovali. Povprečna rast proizvodnje elektrolitskega aluminija je torej v prvem polletju letos ugodna. Podatke o doseženi proizvodnji po posameznih elektrolizah prikazujemo v priloženi tabeli, omeniti le velja, da smo v elektrolizi A proizvedli natanko toliko, kot smo načrtovali na začetku leta, v elektrolizi B za 5% več ter v elektrolizi C za 3% več, kot smo predvideli, kar se seveda odraža na polletnih proizvodnih rezultatih.

Nikakor pa ne moremo biti zadovoljni s podatki o porabi surovin na tono elektrolitskega aluminija v posameznih elektrolizah. Tako v elektrolizi A ugotavljamo za 5% večjo porabo anodne mase ter za 12% večjo porabo Al-fluorida od načrtovane, v elektrolizi B kar dvakratno porabo načrtovane količine kriolita in za 7% višjo porabo Al fluorida ter v elektrolizi C za 80% večjo porabo kriolita od načrtovane. Podatki o porabi naše najpomembnejše surovine - električne energije pa so ugodni, saj v elektrolizi A sicer prese-

TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA - INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE/PROIZVOD	Enota mere	PLAN PROIZVODNJE		DOSEŽENA PROIZVODNJA				INDEKS			
		VI	I-VI	1988		1989		1989/88		1989	
				VI	I-VI	VI	I-VI	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE PROIZVODNJA GLINICE											
Al hidrat A1203	t	9.900	57.981	8.592	48.325	8.048	52.467	94	109	81	90
Kalcinirana glinica - predelana	t	-	-	-	-	18	22	-	-	-	-
Kalcinirana glinica redna proizvodnja	t	9.346	56.385	8.290	49.952	7.986	49.903	96	100	85	89
Prodani hidrat - A1203	t	190	1.120	44	788	364	1.784	-	226	192	159
Skupaj (kalcinirana glinica + prodani hidrati)	t	9.536	57.505	8.334	50.740	8.331	51.709	100	102	87	90
Raztopljeno vodno steklo 38° Be	t	1.141	6.885	770	5.152	1.046	5.515	136	107	92	80
Raztopljeno vodno steklo 42° Be	t	16	99	27	79	-	100	-	127	-	101
Zeolit A - suhi	t	333	2.008	132	689	117	891	89	129	35	44
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al - hala A	t	1.523	9.189	1.630	9.984	1.473	9.213	90	92	97	100
Elektrolitski Al - hala B	t	2.678	15.933	2.324	13.184	2.828	16.675	122	126	106	105
Elektrolitski Al - hala C	t	3.199	19.303	3.370	10.627	3.275	19.928	97	188	102	103
Skupaj hale	t	7.400	44.425	7.324	33.795	7.576	45.816	103	136	102	103
Anodna masa	t	1.000	5.500	1.012	11.238	1.114	4.712	110	42	111	86
Anodni bloki - B	t	1.000	10.860	1.051	1.620	-	9.912	-	-	-	91
Anodni bloki - C	t	3.100	11.650	1.931	7.640	4.475	13.177	242	172	144	113
LIVARNA											
Al formati - za prodajo	t	3.632	21.912	5.300	21.486	5.242	27.509	99	128	144	126
Al formati - za izparilce	t	-	-	175	534	-	423	-	79	-	-
Livarniška zlitina - za prodajo	t	522	3.150	150	552	514	3.521	343	638	98	112
Livarniška zlitina - za odlitke	t	135	817	110	749	116	682	105	91	86	83
Gnetena zlitina - za prodajo	t	904	5.454	801	4.347	433	4.960	54	114	48	91
Gnetena zlitina - za lastno porabo	t	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-
Predzlitina - lastna poraba	t	73	440	82	457	53	661	65	145	73	150
Al zica E Al + P-11	t	109	654	132	884	43	983	33	111	39	150
Al trak - ozki za prodajo	t	575	3.471	196	1.682	341	1.899	174	113	59	55
Al trak - ozki za rondelice	t	658	3.967	283	2.915	464	3.428	164	118	71	86
Al trak - široki za prodajo	t	931	5.618	400	1.662	622	3.269	156	197	67	58
Al trak - široki za izparilce	t	329	1.984	142	1.304	345	1.580	243	121	105	80
Drogi za kline in stikala	t	15	89	75	87	-	-	-	-	-	-
Pretapljanje Al za tuje naročnike	t	82	496	5	2.269	-	37	-	2	-	7
DE PREDELAVA ALUMINIJA											
Rondelice	t	329	1.984	150	1.153	218	1.733	145	150	66	87
Izparilniki	t	164	992	139	1.021	164	1.003	118	98	100	101
DE LLBK TRBOVLJE											
Al odlitki	t	130	775	105	762	123	706	117	93	95	91
Blagovna proizvodnja	t	7.296	44.010	7.373	33.549	7.700	45.583	104	136	106	104

gamo planirani normativi za 1%, v elektrolizi B pa je poraba za 3% ter v elektrolizi C za 2% manjša od načrtovane.

Podatki o fizičnem obsegu proizvodnje, ustvarjene v livarnah, se letos bistveno ne spreminjajo. V glavnem ugotavljamo, da presegamo načrtovane količino po asortimentu za prodajo, razen pri gnetnih zlitinah, kjer smo načrtovali za 9% večjo proizvodnjo, kot smo jo v prvem polletju letos ustvarili ter pri ozkem in širokem traku za prodajo. Proizvodnja ozkega traku za prodajo zaostaja za načrtovanim obsegom za 45 odstotkov, proizvodnja širokega traku prav tako za prodajo pa zaostaja za 42 odstotkov.

Tudi pri proizvodnji rondic, ki je ob polletju letos zaradi večje tehnične opremljenosti za polovico večja kot ob polletju lani, zaostajamo za načrtovanim obsegom za 13%, medtem ko smo s proizvodnjo izparilcev ob polletju letos nekoliko presegli proizvodni načrt. Znani trend zaostajanja pa ugotavljamo tudi pri proizvodnji odlitkov v LLBK Trbovlje - podatki v priloženi tabeli so dovolj zgovorni.

Kljub zaostankom pri posamezni vrsti proizvodnje, ki smo jih v glavnem opisali, pa je skupen obseg blagovne proizvodnje za 36% večji kot ob polletju lani, oziroma za 4% nad načrtovanim obsegom, kar je ob dokaj normalnih ostalih pogojih poslovanja ter nadaljevanju doseženega trenda rasti obsega industrijske proizvodnje dober porok za doseganje ugodnega poslovnega rezultata.

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

DE/PROIZVOD	Enota mere	Planski normativi	Doseženi normativi		Indeksi	
			VI	I-VI	4:3	5:3
DE/PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat A1203						
- boksit	t	*2,577	2,723	2,721	106	106
- Na hidroksid	t	*0,1014	0,154	0,121	152	119
- para	t	4,344	4,843	4,500	111	104
- žgano apno	t	0,0734	0,04	0,0421	54	57
- električna energija	kWh	397,181	464,109	420,309	117	106
Kalcinirana glinica						
- toplotna energija	GJ	5,414	5,510	5,438	102	100
- para	t	0,040	0,040	0,040	100	100
- Al fluorid	t	0,0002	-	-	-	-
- električna energija	kWh	34,779	29,274	34,380	84	99
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al - hala A						
- glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
- anodna masa	t	0,559	0,601	0,585	107	105
- kriolit	t	0,025	0,008	0,0222	32	89
- Al fluorid	t	0,040	0,048	0,045	120	112
- električna energija	kWh	18,080	18,639	18,225	103	101
Elektrolitski Al - hala B						
- glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
- anodni bloki	t	0,455	0,453	0,429	99	94
- kriolit	t	0,030	0,059	0,066	197	220
- Al fluorid	t	0,040	0,0396	0,043	99	107
- električna energija	kWh	15,193	14,539	14,795	96	97
Elektrolitski Al - hala C						
- glinica	t	1,925	1,925	1,925	100	100
- anodni bloki	t	0,440	0,432	0,410	98	93
- kriolit	t	0,001	-	0,0018	-	180
- Al fluorid	t	0,0175	0,0192	0,0123	109	70
- električna energija	kWh	13,864	13,694	13,552	99	98
Anodna masa						
- petrolkoks	t	0,67165	0,5883	0,5713	88	85
- katranska smola	t	0,338015	0,3367	0,3369	100	100
- zemeljski plin	Sm ³	4,42	4,42	4,42	100	100
- električna energija	kWh	150	150	150	100	100
Anodni bloki - B						
- petrolkoks	t	0,622	-	0,6370	-	106
- katranska smola	t	0,180	-	0,137	-	76
- zasipni koks	t	0,061	-	0,0105	-	17
- zemeljski plin	Sm ³	83,1	-	147,14	-	177
- električna energija	kWh	389,1	-	201,51	-	52
Anodni bloki - C						
- petrolkoks	t	0,651	0,6649	0,6760	102	104
- katranska smola	t	0,180	0,1465	0,1434	81	80
- zasipni koks	t	0,056	0,0037	0,010	7	18
- zemeljski plin	Sm ³	83,1	176,40	186,67	45	48
- električna energija	kWh	389,3	103,55	127,92	125	154

* programiran normativ

Zahvala

Ob odhodu v invalidski pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so se udeležili poslovilnega srečanja.

Posebej se zahvaljujem vsem za darilo, ki me bo spominjalo do konca mojih dni na kolektiv v glinici, kjer sem delal 32 let. Vsem, ki ostajate, želim še obilo delovnih in osebnih uspehov in še enkrat hvala za vse.

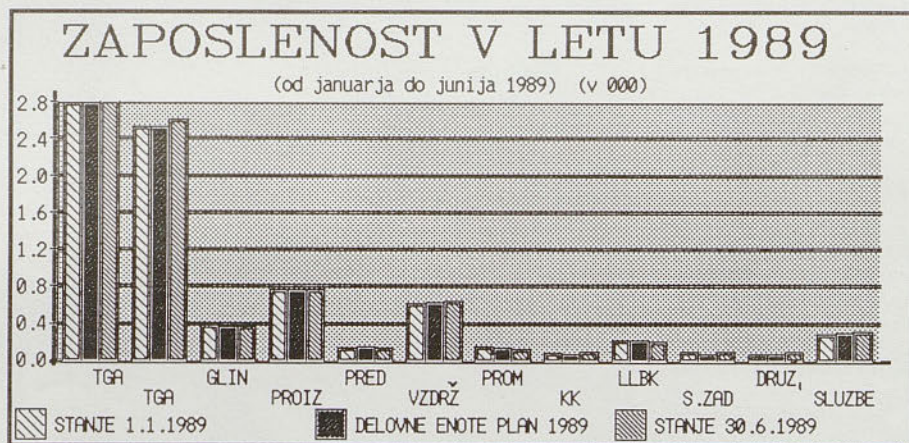
Martin Tominc

Poročilo o kadrih v TGA Boris Kidrič Kidričevo

(za obdobje
januar-junij)
1989)

Stanje zaposlenih 1. 1. 1989	2750
Plan 1989	2749
Povprečno število zaposlenih 1988	2647.9
Povprečno število zaposlenih v 1989	2764.8
Stanje zaposlenih konec meseca	2790
- sprejem za določen čas	244
Razporeditve za določen čas	490
- pripravniki	20
PRIHOD:	
- iz druge DE	0
- študenti oziroma pripravniki	10
- ostalo	173
SKUPAJ	183
ODHOD:	
- v druge DE	0
- invalidske upokojitve	6
- starostne upokojitve	18
- predčasne upokojitve	12
- ostalo	107
- (izogibno)	51
SKUPAJ	143
FLUKTUACIJA:	
- celotna	4.9
- izogibna	1.7
Povečanje zaposlenih (1. 1. 1989 = 100)	101.5
Povečanje zaposlenih (plan 1989 = 100)	101.5
Povečanje povprečnega števila zap. (plan 1989=100)	100.6
Povečanje povprečnega števila zap. (povp. 1988=100)	104.4
Razporeditve za določen čas (% /STANJE)	17.56

Vi sprašujete - mi odgovarjamo

Ideja o rubriki Vi sprašujete, mi odgovarjamo, je stara že nekaj let, toda še vedno je nismo uresničili zaradi premajhnega zanimanja. Pa ni potrebno mnogo truda. Dovolj bi bilo, da zavrtite telefonsko številko 486 in poveste vprašanje, na katerega vam bomo odgovorili v naslednji številki Aluminija. Lahko pa vprašanje tudi zapišete in ga pošljete v uredništvo Aluminija. Potrudili se bomo, da boste dobili odgovore iz prve roke.

Mali oglasi

Prišlo je že nekaj predlogov za objavo malih oglasov. Zakaj pa ne, če boste za to. Veliko je stvari, ki bi jih lahko izmenjali.

Napišite kaj, kje in kdaj in pošljite v uredništvo Aluminija.

Predlagamo vam, da zapišete domačo telefonsko številko in naslov, da ne bi bili v službi kaj narobe.

Zahvala

Sostanovalci Kajuhove ulice 1 v Ptujju, se iz srca zahvaljujemo sostanovalcu Janku ŽVEGLU za njegovo nenehno, vsestransko in požrtvovalno delo in nudeno pomoč.

Zahvali

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedija in tasta MARJANA KURETA

se iskreno zahvaljujem znancem in prijateljem, ki ste nam izrekli pismeno in ustmeno sožalje, bili v težkih trenutkih z nami, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Hvala godbi in pevcom TGA, vodji vzdrževanja tov. Hrvata Stanku za poslovilni govor, predstavniku Ribiške družine Ptuj za poslovilni govor in častno stražo, sodelavcem elekt. vzdrževanja za častne straže, tov. Hojaku, Lobodi in številnim drugim sodelavcem za obiske v času težke bolezni.

Hvala dr. Hromišu za vsestransko humano pomoč.

Zena Sava z otrokoma.

Ob boleči izgubi dragega, nenadomestljivega moža in očeta FRANCA STUMBERGERJA se iskreno zahvaljujem vsem svojem, sorodnikom in sosedom ter prijateljem in znancem za darovano cvetje ter pomoč v najtežjih trenutkih.

Posebna hvala Hinku Dasku za odigrano Tišino, govorniku Francu Mešku za poslovilne besede in č. gospodu župniku Francu Obranu za opravljen obred.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Z bolečino in žalostjo v srcu: žena Katica, sinovi Franc, Ivan, Marjan in Jože ter ostalo sorodstvo

Sklad za nagrajevanje inovacij na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov pri Skupnosti socialnega varstva Slovenije na podlagi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delu sklada objavlja

Razpis nagrad za inovacije na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov

1. V letu 1990 bo podeljenih pet enakovrednih nagrad. Nagrajeni bodo najuspešnejši izumi, tehnične in druge izboljšave na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov, ki bodo v razpisnem roku predložene skladu.

2. Sklad je bil ustanovljen z namenom, da bi spodbujal inovacijsko delo in podpiral prizadevanja posameznikov ali avtorskih skupin, da bi z izumi, tehničnimi in drugimi izboljšavami prilagajali invalidnim osebam delovne razmere, delovna orodja, bivalne razmere, predmete vsakdanje rabe oziroma uvajali inovacije na področju aktivnega varstva invalidov.

3. Razpisa se lahko udeleži vsak državljan SFRJ, ki predloži skladu dokazila o svojem izumu, tehnični ali drugi izboljšavi in dokaže, da gre za izvirno novo napravo, za izboljšavo določene naprave, stroja, predmeta vsakdanje rabe oziroma za prilagoditev le-teh posameznim vrstam invalidov ali za inovacije na področju izvirnih metod dela z invalidi.

Sodeluje lahko tudi skupina avtorjev.

4. Predlogu za nagrado morajo biti priloženi tehnična dokumentacija, opis naprave, stroja, predmeta ali inovativne metode dela z invalidi, potrebne skice, fotografije ali modeli. Priložen mora biti tudi opis delovanja in obrazložitev, v čem je inovacija koristnejša in boljša od dosedanjih rešitev.

5. O predlogih za nagrade sklada bodo odločale posebne strokovne komisije, ki jih bo imenoval odbor ustanoviteljev sklada iz vrst znanih strokovnjakov za posamezna področja, kamor sodijo predlogi.

Komisije bodo delovale in odločale v skladu s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in delu sklada (9. in 10. člen).

6. Nagrade pomenijo družbeno priznanje. Avtorske pravice so v celoti pridržane avtorju. Sklad pa si bo prizadeval, da bi vse inovacije, ki bodo predložene, tudi resnično prišle v življenje in delo invalidov.

Višina nagrade v letu 1990 bo najmanj dva povprečna osebna dohodka v letu 1989.

7. Podelitev nagrad bo javna in slovesna ob 1. maju 1990. leta na seji odbora ustanoviteljev sklada.

8. Predloge je treba poslati do vključno 30. novembra 1989 na naslov: Sklad za inovacije na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov pri Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Ljubljana, Kidričevo 5.

Odbor ustanoviteljev sklada

Pred našim golom

Akcija

Zlata selekcija

V Kidričevem smo bili priča velikemu športnemu dogodku - gostovanju znanih športnikov iz Slovenije, ki redno nastopajo v popularni Zlati selekciji. Pomerili so se v malem nogometu z domačo selekcijo sestavljeno iz nekdanjih športnikov in poslovnih delavcev TGA. Nosilec organizacije je bil domači klub NK Aluminij, ki je s podporo TGA odlično organiziral celotno prireditve, katere se je udeležilo veliko število navdušenih gledalcev med katerimi so izstopali delavci naše delovne organizacije.

Prireditve je bila organizirana v humanitarne namene, saj je večji del izkupička namenjen društvu paraplegikov.

Za Zlato selekcijo so nastopili:

Janez Albreht, bivši hokejski reprezentančni vratar.

Tomaž Čizman, smučarski reprezentant Jugoslavije.

Štefan Seme, selektor hokejske reprezentance Jugoslavije.

Radoslav Bečejac, bivši nogometni reprezentant Jugoslavije in igralec Partizana in Olimpije.

Bogdan Norčič, znani smučarski skakalec - državni reprezentant.

Borut Basin, košarkarski državni reprezentant in znano ime KK Olimpije.

Miro Cerar, najboljši športnik Jugoslavije vseh časov, nosilec olimpijskih, svetovnih in evropskih odličij.

Nuša Tome, jugoslovanska smučarska reprezentantka.

Jožko Tobec, znani avtor popularnega Vučka - maskote OI v Sarajevu.

Jože Pogačnik, bivši smučar in popularni športni novinar.

Za domače so nastopili: Ivan Gerjovič, direktor Uniala, Viktor Markovič, član kolegija TGA, Ivan Kodrič, direktor MPPAL, bivši odlični športniki in nogometaši: Mišo Kramberger, Srečko Muršec, Ivo Krnjič Franc Gerečnik, Dragan Grbavac, Ivo Klarič ter funkcionarja NK Aluminij brata Marjan in Franc Hvalec.

Precej zanimanja med gledalci - delavci TGA je bilo ob nastopu vodilnih delavcev TGA, največ pa za nogometne mojstrovine Cerarja, Gerjoviča in Kodriča, ki so s svojimi atrakcijami na spolskem igrišču navdušenih gledalcev. Še posebej pa je bil zanimiv dvoboj med alpsko smučarko Nušo Tome in za igro izjemno razpoloženega Ivana Kodriča ter nepozabne višinske akcije borbene Ivana Gerjoviča.

Zmagala je zlata selekcija, ki je v humanitarne namene že odigrala več kot sto podobnih tekem, vendar v tej rezultat ni bil najbolj pomemben, česar so se domačini dobro zavedali.

Škoda, da na tem srečanju nista bila popularna humorista Tof in Rifle, ki sta se ta čas izgubila nekje v inozemstvu na svoji znani turneji, pa tudi vreme je ponagajalo gledalcem in igralcem.

Po končanem prvem polčasu prireditve se je drugi, bolj zanimiv del nadaljeval v dvorani restavracije TGA, kjer so navzoče vse do jutra zabavali trije znani ansambli.

Po prireditvi, ki je bila prava osvežitev za Kidričevo, je dogovorjeno, da se to srečanje odvija tradicionalno - vsako leto v Kidričevem.

Ivo Krnjič

Pred našim golom

Miro Cerar

Med odmorom

Bo?